

Fábri Péter

A három testőr
avagy
mindenki magáért

Zenés komédia két részben
Alexander Dumas regénye alapján

Zene: Döme Zsolt

Bemutatta a Szolnoki Szigligeti Színház
1981. április 12-én

1981

Szereplők

Athos
Porthos
Aramis
D'Artagnan
Király
Richelieu, bíboros
Tréville, testőrkapitány
Buckingham
Rochefort
Bonacieux
D'Artagnan apja
Jussac
Fogadós
Hajóskapitány
Fullajtár
Lakáj
Milady
Constance Bonacieux
Királyné
Gárdisták, udvari nép

Megjegyzés: A két felvonás előtti előjáték a rendező tetszése szerint elhagyható. A dalok egy része funkcionális, a többi nem az. A dalok egy része tehát el is hagyható, a rendező tetszése és a színészek képességei szerint. A kisebb férfiszerepek közül több összevonható (D'Artagnan apja és Hajóskapitány, Bonacieux és Fogadós, Fullajtár és lakáj, stb. Ezek akár hármásával is összevonható szerepek).

1. előjáték

A három testőr és D'Artagnan lovon vágatnak egy nagy mezőn. D'Artagnan lelkesen kaszabolja az útjába kerülő fákat, bokrokat. Ez alatt halljuk az alábbi dalt. A három testőr fáradt poroszkálásra vált. Ez alatt halljuk rosszkedvű beszélgetésüket.

A három testőr: Trappol a ló, vágtazik a testőr,
tágas a táj, minden fene pompás,
zöld a mező, zászlókék az ég,
hej becsület, elszánt trappolás!
Hej, hírnév, elzúgó idő!
Vágtat a testőr, micsoda legény!

Villog a kard, helyükön a szívek,
trappol a ló, vágtazik az ország,
három hős, bor, vér, nő, halál,
bátorság, vérbő trappolás!
Hej, hírnév, elzúgó idő!
Vágtat a testőr, micsoda legény!

Trappol a ló, vágtazik a testőr,
mint üde lány, hever el a pázsit.
Nincs pihenés, csak trappolj tovább,
estig még érd el Párizst!
Hej, hírnév, elzúgó idő!
Vágtat a testőr, micsoda legény!

Porthos: Közel van?
Athos: Mihez?
Aramis: Miért, messze van?
Athos: Azt nem mondtam.
Porthos: Feladat?
Athos: A szokásos.
Porthos: Utána?
Aramis: Ugyanaz.
Porthos: Letolás?
Athos: Letolás.
Porthos: A bíborostól?
Athos: Is.
Porthos: A királytól?
Athos: Is.
Aramis: A királynétől?
Athos: Is.
Porthos: Hát még kitől?

Athos: Tőle.
Porthos: Le kellett volna döfni.
Aramis: Víz alá nyomni, úgy hagyni!
Athos: Már késő.
Porthos: Bezzeg régen!
Aramis: Lányok!
Porthos: Asszonyok!
Athos: Nők!
Aramis: Meg minden.
Porthos: No meg az ital.
Aramis: Amíg meg nem érkezett.
Athos: De megérkezett!

1. felvonás

1. jelenet: a D'Artagnan házában

D'Artagnan és az apja

Apa: Fiam, itt ez a levél, Tréville úrnak írtam. Régi barátom ő, és ami fontosabb: a testőrség kapitánya! Ha ő segít, minden sikerülhet, fiam! Testőr lehetsz! Ez legyen egyetlen célod! Légy méltó atyáddhoz. Légy hű magadhoz. Nem, inkább Tréville úrhoz. Még inkább a királyhoz, az lesz a legjobb. Ha kell, kérjél kölcsönt. De eszedbe ne jusson adni! Hej, ha én is még egyszer! És csak semmi félelem, fiam. Ne feledd: párbajozni, verekedni, párbajozni! A párbaj tilos, tehát kétszeresen bátor, aki verekszik. Ez méltó hozzád, ez méltó egy leendő testőrhöz. Keresd az alkalmat! A testőrök nyalka legények, lelkesen küzdenek, mikor miért kell. És tűzbe mennének öfelségeikért! Önbizalom, fiam, önbizalom, és még egyszer önbizalom! Ne feledd a levelet! *(Indul kifelé, elfelejti odaadni. Visszaszól:)* Na indulj, és vigyázz a levélre, a jövőd függhet tőle! *(Csak most kap észbe, visszalép a fiához és átadja neki az ajánlólevelet. D'Artagnan átveszi és útra kel.)*

2. jelenet: a Bíboros palotájában

Bíboros, Rochefort

Bíboros: Odaadja neki ezt a levelet és azonnal elindítja Londonba. A levél, mint látja, Buckingham hercegnek szól és mint látja, nem én írtam *(most fejezi be a levél írását)*, hanem...

Rochefort: Hanem?

Bíboros: Hanem más.

Rochefort: És az a más...

Bíboros: Arra kéri a herceget, jöjjön sürgősen Párizsba.

Rochefort: És a Milady?

Bíboros: Legyen mindig a herceg nyomában.

Rochefort: Egyéb parancsa eminenciádnak?

Bíboros: Csak egy jótanács. Mondja meg neki, legfőképpen megint a testőröktől óvakodjék. Átkozott, verekedős népség. Ma nem tudják, hogy holnap miért rántanak kardot. Ha pedig megérkezett, átadja a levelet és fölad nekem egy levelet, hogy megérkezett és átadta.

3. jelenet: a királyi palotában

Királyné, Constance

- Királyné: Tehát akkor minden világos, kedves Constance. Légy óvatos.
- Constance: Az leszek, felség. Csak még ....
- Királyné: Csak még?
- Constance: Csak még egy szót se értek az egészből. Odaadom valakinek ezt a levelet ...
- Királyné: Constance! Nem valakinek, hanem Chevreuse asszonynak! Titokban! Érted? Titokban! Elmondjam még egyszer?
- Constance: Hálás volnék, felség.
- Királyné: Én is hálás volnék, ha figyelnél végre. Odaadod ezt a levelet Chevreuse asszonynak ... Constance, mire gondolsz?
- Constance: Egy éjszakára, felség.
- Királyné: Melyikre?
- Constance: Sajnos csak egy régre. Mostanában már egyik se az igazi.
- Királyné: Jaj, Constance... Odaadod ezt a levelet, és megmondod neki, attól tartok, hogy a herceget egy hamis levéllel idecsalják Párizsba. Ezt meg kell akadályozni! Unom a botrányokat. Legyetek óvatosak, a bíborosnak mindenütt vannak emberei.
- Constance: Tudom, felség, engem is megpróbált...
- Királyné: Constance, ne bosszants. Te vagy az utolsó emberem, akiben megbízhatok. Egy kicsit. Csak a testőröknek higgyél, ők hűségesek és áldozatkészek, nagyszerűen verekszenek és mindig tudják, miért rántanak kardot.
- Constance: Azt tudom, felség!

4. jelenet: Rochefort gróf háza

Rochefort, Milady

Rochefort éppen párbajozik valakivel, de az illetőből először csak a kardját látjuk, amikor a gróf behátrál a színre. Majd a kard mögött megjelenik Milady. Legyőzi Rochefort-t, aki sarokba szorul.

- Rochefort: Indulnod kell, drágám.
- Milady: Igen, szívem.
- Rochefort: Jó formában vagy.
- Milady: Nem vagyok a régi.
- Rochefort: De a testőröktől még meg tudod védeni magad - ha akarod.
- Milady: Azért egy kicsit tartok tőlük.

Rochefort: Én meg attól tartok, hogy nem tartasz tőlük eléggé. *(És megint vívna.)*

Milady: Kötzködni akarsz? Kísérj el Londonba.

Rochefort: Tudod, hogy nem mutatkozhatunk együtt. A bíboros ki nem állhatja a nős férfiakat. Van neked fogalmad, mit jelent az ő bizalmasának lenni?

Milady: Te is tudod, hogy van, szívem. Na. Tehát beférkőzöm a herceg bizalmába...

Rochefort: De csak a bizalmába!

Milady: És odaadom neki ezt a levelet.

Rochefort: A királyné küldi.

Milady: Hát persze.

Rochefort: Megmondod neki, hogy te vagy a királyné egyetlen bizalmasa.

Milady: Ki más.

Rochefort: És azonnal értesítesz minket, ha a herceg elindult.

5. jelenet: a királyi palotában

Király, Fullajtár

Király: Tehát Tréville kapitány úrnak adja át a levelet, személyesen neki! Na induljon. Várjon! Szóban is közli vele az üzenetemet! Mélységesen fölhaborított a legutóbbi eset. Egy XIII. Lajos testőrei nem viselkedhetnek úgy, mint az útszéli csürhe. Elmehet. Várjon. Mondja meg a kapitány úrnak, hogy ez volt az utolsó! Nem akarok több rendbontásról hallani! Indulás! Várjon! Mondja meg, hogy azonnal kéretem! Várjon. Mégse kéretem, inkább mondja meg, hogy nem kérek választ. Na siessen, mire vár!?

Fullajtár: Igenis, felség. *(Számol az ujján, memorizál.)* Átadom a levelet... Szóban is közlöm... Felsőged azonnal kéreti... Felsőged mégse kéreti... Kell válasz... Nem kell válasz... Siessen. Igenis!

6. jelenet: a Bíboros palotájában

Bíboros, Rochefort

Rochefort egy levelet ad át a Bíborosnak.

Rochefort: Egy ifjú gascogne-i nemesnél találtuk, eminenciás uram. Tréville kapitánynak szól.

Bíboros: Hadd lássam. Meghalt?

Rochefort: Nem, csak többször elesett és megütötte magát.

Bíboros: Az még nem baj. Csak azt nem szeretném, ha az a hőzöngő Tréville ilyen apróságok miatt belém köthetne. Eltezzük. Még szükségünk lehet rá.

7. jelenet: párizsi utca

A három testőr.

Egy levelet olvasnak. Bár Porthos nem tud olvasni.

Aramis: „Átkozott, verekedős népség! Útszéli csürhe! Ha nem esik nehezükre, uraim, azonnal jelenjenek meg a szállásomon. Persze, csak akkor, ha útközben nem tartóztatják fel önöket. Vagy le. Aláírás: Tréville kapitány.”

Porthos: Megint?

Athos: Mindig.

Aramis: Menjünk, uraim.

8. jelenet: látomás

Különféle levelek érkeznek vagy nem érkeznek meg, elakadnak és elkallódnak. Különféle szereplők megérkeznek, útnak indulnak. És közben mindannyian éneklük az alábbi dalt.

Mind: Levélbe írják a titkokat és a
                          levélből jönnek világra a titkok
                          leveleket írnak az anyák a szeretők
                          leveleket írnak az ifjak a vének
                          leveleket írnak a kedvesnek
                          leveleket írnak az ellenségnek
Levélbe írják a titkokat és a
levélből jönnek világra a titkok

Levél megy amikor valaki jön s egy
levél jön amikor valaki elmegy
elindul innen s elindul onnan
megérkezik vagy nem érkezik meg
levél mi jókor rosszkor jön
fiókba rejtik szemétbe dobják
Levél megy amikor valaki jön s egy
levél jön amikor valaki elmegy

Jön egy levél aki kapja nem érti
jön egy levél aki kapja marja
leveleket ír aki beszélni akar
leveleket ír aki nem akar szólni
leveleket ír aki vár valamit
leveleket ír aki választ sem vár
Jön egy levél aki kapja nem érti
jön egy levél aki kapja marja

9. jelenet: Tréville testőrkapitány szállása

Tréville, a három testőr, D'Artagnan

Megjelennek a testőrök, raportra. Velük egyszerre érkezik D'Artagnan és végighallgatja a letolásukat.

- Tréville: Szégyen, uraim, szégyen! Hepciáskodnak! Verekednek! Nem baj. Azért testőrök. De rosszul verekednek, uraim! Hagyják, hogy a bíboros gárdistái letartóztassák magukat! Hát kik maguk, uraim? Rendbontók? Legyenek! Jó! Van, aki bontja a rendet, van, aki vigyáz rá. De hát ügyesebben, uraim! Megint szégyent vallottam magukkal, csak úgy ég az arcomról a bőr, ni! Tudják, mit mondott a király? Nem tudják. Hogy ezentúl a bíboros gárdistái közül választja majd a testőreit! És igaza volt, uraim! Megérdemljük! Megérdemlik mindhárman! Maga is, Athos! Meg maga, Porthos! Maga is, Aramis! Maga is! ..... Maga kicsoda?
- D'Artagnan: D'Artagnannak hívnak, uram.
- Tréville: Maga is megérdemli! .... D'Artagnan?
- D'Artagnan: Mint az apám, uram!
- Tréville: Mint az apja.... Azt mondja, mint az apja.... Az apja is D'Artagnan?
- D'Artagnan: Mint én, uram! Az egész család!
- Tréville: Nofene... Az én öreg barátom... és szégyent vallok a fiával... Hol az egyenruhája?
- D'Artagnan: Még nincs egyenruhám, uram.
- Tréville: Újjonc? Ennyire? És már párbajozik?
- D'Artagnan: Még nem vagyok testőr, uram.
- Tréville: Még nem az? Hát az lesz? Miből gondolja? Hát itt már átnyúlnak a fejem fölött? Megérdemlem. Szóval akkor mit keres itt maga?
- D'Artagnan: Uraságodat keresem! Leghőbb vágyam, hogy valaha testőr lehessenek!
- Tréville: Leghőbb vágya? Testőr? Hát ennyire nincs már életcélja az ifjúságunknak? Nézze meg ezeket az alakokat! Ezek közé szeretne kerülni? .... Aramis!
- Aramis: Igen, uram.
- Tréville: A csuha jobban állna magának.
- Aramis: Már magam is gondoltam rá, uram.
- Tréville: Porthos!
- Porthos: Szolgálatára!
- Tréville: Maga egy páváskodó, felfújt hólyag!
- Porthos: A páváskodó kicsit erős volt, uram!
- Tréville: Athos! Foltos az egyenruhája!

Athos: Vérfoltos, uram.

Tréville: Megsebesült? No, ez derék. De hogy az ördögbe hagyhatták magukat letartóztatni?

Athos: Kapitány úr, ez őeminenciájának négy emberébe került.

Tréville: Ezt nem említette. Ez javít valamit a helyzetükön. Szóval maga testőr szeretne lenni, fiam. Van valami ajánlólevele?

D'Artagnan: Van, uram! Azazhogyan volt.

Tréville: És hol van az a levél?

D'Artagnan: Hadizsákmány lett, uram! Vagyishogy elrabolták. Jobban mondva ellopták. Megverték és kivették a zsebemből... Volt egy kis összetűzésem az úton.

Tréville: És egy darab papírt nem tudott megvédeni! Még elém sem került, és már le is győzték! És maga akar testőr lenni! Hát jól nézze meg ezeket a legényeket! Mert ezek nem akárhány. Az egész országban nincs egy vívó, aki ki merne állni velük. Legyőzhetetlenek! Bátrak! Hűségesekek! Fegyelmeztettek! A királyság oszlopai! ... Maga gascogne-i, ha jól tudom...

D'Artagnan: Gascogne-i nemes vagyok, uram.

Tréville: No, egyik se látszik nagyon. Az első taknyos legyőzi.

D'Artagnan: Tapasztalt vívó volt, uram. Magas termetű, olyan negyvenforma... egy kis sebhely volt az arcán.

Porthos: Barna, hullámos haja volt?

D'Artagnan: Igen.

Athos: Rochefort gróf, uram.

Aramis: A bíboros embere, uram.

Tréville: Azt hiszik, magamtól nem jövök rá? De hát mi baja annak a gazembernek velem? Épp az én levelem kell neki?

D'Artagnan: Akkor... remélhetek?

Tréville: Remélhet, fiam. Mit is?

D'Artagnan: Hát, hogy a testőrségbe...

Tréville: Na persze. Nem tudom. Majd meglátjuk. Uraim!

10. jelenet: a bíboros palotája

Bíboros, Milady

Bíboros: Jön a herceg?

Milady: A királyné miatt nem biztos, hogy jönne. De nekem megígérte.

Bíboros: Milady, ismét remekül dolgozott.

Milady: A szakma szeretete hajtott, uram.

Bíboros: Jó, hogy csak a szakmáé. Nem szeretném érzelmekre alapozni a legjobb embereim hűségét. ... Maga úgy látszik, ellenállhatatlan.

Milady: Csak eminenciád tud nekem ellenállni.

Bíboros: Én és a nők, eh...

Milady: Mindig tisztelője voltam eminenciád elveinek.

Bíboros: Nincsenek nekem elveim, asszonyom. Csak céljaim vannak.

Milady: De világraszóló célok, uram! Mint most a herceg törbeejtése....

Bíboros: Ez nem szerepel jelenlegi céljaim között. Csak azt akartam, hogy idejőjjön.

Milady: És azután?

Bíboros: Azután szépen menjen haza.

Milady: És közben büntetlenül találkozhattok...

Bíboros: Pontosan úgy.

Milady: Eminenciád valóban nem sieti el a dolgokat.

Bíboros: Sosem volt szokásom.

Milady: Tehát most csak bizonyítékot szolgáltatunk öfelségének. Nem pedig egy halott herceget. Kár.

Bíboros: Talán még bizonyítékot se.

Milady: Ezt már nem tudom követni, uram.

Bíboros: Pedig egyszerű.

Milady: Ha jól látom, eminenciád céljai egybevágóak a herceg céljaival, aki két éve nem akar mást, mint találkozni a királynéval.

Bíboros: Igen. De most az én akaratomból találkoznak. Ha nem találkozhatnának, a herceg, akit politikájában is az érzelmei vezetnek, képes volna szövetségre lépni a hugenotta lázadókkal. Ami ugye háborút jelentene, mert akkor én kénytelen volnék megindítani La Rochelle ostromát.

Milady: Legalább elveszítenék az utolsó fészket.

Bíboros: Én pedig az utolsó célokat. Akkor már céljaim se lennének. Csak eszközeim.

11. jelenet: utca.

A három testőr, D'Artagnan

A három testőr kártyázik. D'Artagnan belép a színre, de nem veszi észre őket.

D'Artagnan: Átvágom rajtad magam,
 el ne álld az utam,
 vagy döfök, vagy lövök,
 vigyázz, hogyha én jövök!
 Hát vigyázz, vigyázz,
 jól vigyázz, ha én jövök!

Én vagyok az új erő,
vakmerő és tényerő,
rádmászom, rád nővök,
vigyázz, hogyha én jövök.

Hát vigyázz, vigyázz,
jól vigyázz, ha én jövök!

Én vagyok az ifjúság,
enyém a nagyvilág,
hódítok, föltörök,
vigyázz, hogyha én jövök.

Hát vigyázz, vigyázz,
jól vigyázz, ha én jövök!

D'Artagnan belerohan a testőrökbe és orra esik bennük. Kiveri kezükből a kártyát.

Athos: Lassabban, uram.

Porthos: Mert még nyakát szegi.... valaki.

Aramis: Most... beszélgetünk?

D'Artagnan: Állom a kihívást, uraim.

Porthos: Parancsoljon, üljön le.

D'Artagnan: Erre nem érek rá. Mondják meg, hol, mikor, és ott leszek.

Aramis: Üljön csak le. Ülve is lehet sietni.

Athos: Tehát vívni akar uraságod.

D'Artagnan: Természetesen! Hát csak nem hagyják annyiban!

Porthos: És kivel akar vívni?

D'Artagnan: Magukkal!

Athos: Hánykor?

D'Artagnan: Nézzük csak... várjon, hadd számoljak... *(Maga elé motyogva feladatait veszi sorra)* ... Na, tehát azt mondja, hogy.... megkeresem a grófocskát... kihívom párbajra... visszaszerzem tőle a leveletem.... mondjuk délben.

Athos: Mindhármunkkal?

D'Artagnan: Amíg csak bírják, uraim.

Porthos: Elég jól szoktuk bírni.

Aramis: Csak nem szeretjük.

D'Artagnan: Mit nem szeretnek?

Aramis: Vívni, uram. Csak nagyon tudunk. Sajna.

D'Artagnan: Hol?

Porthos: Akárhol.

Aramis: Talán itt...

D'Artagnan: Kártyázni, úgy látom, szeret.
Athos: Mert azt viszont nem tud.
D'Artagnan: Rendben, uraim. Délre ott leszek! .... Itt. *(El.)*

12. jelenet: a királyi palotában

Királyné, Constance

Constance: Felséges asszonyom! Felséges asszonyom! Nagyon fontos hírem van!
Királyné: Jó hír? Rossz hír?
Constance: Attól függ, felség.
Királyné: Mitől, Constance?
Constance: Hogy az esze vagy a szíve szerint ítéli meg felséged.
Királyné: Hát az attól függ, Constance.
Constance: Ha mondhatok valamit... Én a szívemre hallgatnék, asszonyom.
Királyné: A te szíved, Constance! Tehát?
Constance: Hát, felség ... nem is tudom, hogy mondjam meg...
Királyné: Bökd már ki!
Constance: Felség, a herceg Párizsban van!
Királyné: Jesszusom! A bíboros tudja?
(dal) Én megnyitnám a szívemet,
ha végre valaki jönne,
nem félténém a híremet,
ha végre egyszer valaki már
a végső célra törve -
ha végre egyszer valaki már
kegyetlen meggyötörne!
Ketten: Nem félek, hogyha van mitől,
a jót befogadom bárkitől,
ki végre a végső célra tör,
s kegyetlen meggyötör!
Constance: Én megnyitottam a szívemet,
ha szépszerével kérték,
nem féltettem a híremet,
ha jött egy jó, egy beleváló,
de még sose telt be a mérték.
Ha jött egy jó, egy beleváló,
mindig jött új kísértés.
Ketten: Nem félek, hogyha van mitől,
a jót befogadom bárkitől,
ki végre a végső célra tör,
s kegyetlen meggyötör!

Constance: Te várod, hogy jöjjön az alkalom,
Királyné: te nem vársz soha hiába,
Constance: én csak kitárom a két karom,
Királyné: én várom, hogy végre valaki már
a karját csak kitarja!
Constance: De ha jött egy jó, egy beleváló,
az én csókom kívánta!
Ketten: Nem félek, hogyha van mitől,
a jót befogadom bárkitől,
ki végre a végső célra tör,
s kegyetlen meggyötör!

13. jelenet: utca.

A három testőr, D'Artagnan

Jön D'Artagnan.

D'Artagnan: Uraim! Rendelkezésükre állok.
Athos: Még álljon egy kicsit. Oda, úgy.
D'Artagnan: Na de uraim!
Porthos: Udvariatlanul pontatlan volt, uram. Még van egy bő negyedóránk.
Aramis: Játszik?
D'Artagnan: Sajnos nincs pénzem, uraim.
Athos: Nekünk sincs, de majd hitelezünk. Halál esetén kölcsönösen eltekin-
tünk az adósságtól.
D'Artagnan: Köszönöm, inkább majd megadom.
Aramis: Először jár Párizsban?
D'Artagnan: Először.
Aramis: És utoljára?
D'Artagnan: Nem hinném.
Porthos: Kár. És hogy telt a délelőttje?
D'Artagnan: Kerestem Rochefort-t, azt az átkozottat.
Aramis: Ne ítélj, hogy ne ítéltessél.
Athos: Persze nem találta.
D'Artagnan: Nem. Még nem. De én megtalálom! Fogadom, hogy megtalálom, és
akkor jaj neki! Mert én hűséges barát tudok lenni, uraim, de vagyok én
kitartó ellenfél is, ha kell! Mert uraim, én... én... mert én....
Porthos: Maga.
Athos: Melyikünkkel kívánja kezdeni?

D'Artagnan: Javaslom, csináljuk elhalálozási sorrendben.
Aramis: Hát ezt most kissé bajos volna megállapítani.
Athos: Én vagyok a legidősebb. Ha megengedik, uraim, én tizenkettőkor letudnám ezt a dolgot.
Porthos: Nekem jó a fél egy.
Aramis: Ha én is választhatok időpontot... egykor megvívnék az úrral. Ha neki is megfelel.
D'Artagnan: Nekem nagyon megfelelne..... hogy egykor még életben legyek.
Athos: Mi megtesszük, ami tőlünk telik.

14. jelenet: a bíboros palotája

Bíboros, Rochefort

Rochefort: Eminenciás uram, fontos hírem van.
Bíboros: Kinek fontos?
Rochefort: Attól függ, uram.
Bíboros: Mitől, Rochefort?
Rochefort: Hogy mit szándékozik cselekedni eminenciád.
Bíboros: Hát az attól függ, Rochefort.
Rochefort: Mitől, uram?
Bíboros: A hírtől.
Rochefort: A herceg Párizsban van.
Bíboros: A királyné már tudja?

15. jelenet: utca

A három testőr, D'Artagnan, később gárdisták

Athos: Nos, uram?
Porthos: Mi legyen a pénzzel?
Aramis: Legyen az utolsó párbaj győzteséé.
Athos: Nem említetted, hogy pénzzavarban vagy.
D'Artagnan: Athos úr?
Aramis: Aki fegyvert fog, fegyver által vész el. Allé!
Athos és D'Artagnan épp, hogy elkezdenek vívni, amikor Porthos felkiált.
Porthos: Uraim! A bíboros gárdistái!
A testőrök visszaülnek kártyázni. D'Artagnan egyedül marad állva, kivont pengével. Belépnek a gárdisták.

D'Artagnan: Kik ezek?

Athos: A bíboros emberei.

D'Artagnan: Ők is testőrök?

Porthos: Inkább rendőrök.

D'Artagnan: És mit keresnek itt?

Athos: Hogy hol lehetne egy kis rendet csinálni.

Jussac: Látom, füttyülnek a tilalomra, testőr urak.

Aramis: Már kártyázni sem szabad ebben az országban?

Jussac: Párbajozni, uram, párbajozni. Vagy talán a levegőt döfködi ez a fiatal-ember?

Aramis: Gyerek ez még, Jussac úr! Csak néhány fogást tanítottunk neki. Szeretne a testőrséghez kerülni.

Athos: Nagyon törekvő fiatalember.

D'Artagnan: Ezekkel verkedtek a múltkor?

Athos: Ezekkel még nem.

D'Artagnan: Azok nincsenek közöttük?

Athos: Azok már nem is lesznek.

Jussac: Megható látvány ez a békés, baráti társaság.

Porthos: Nehéz a szolgálát?

Jussac: Hát... de megtisztelő!

D'Artagnan: Micsoda pimasz népség!

Athos: Csak a kötelességüket teljesítik.

Jussac: Bocsássanak meg nekem, uraim... igazuk van. Hát ez csak egy tejfölös-szájú, egy tacsó, ezzel én le se állnék vívni... Tanítani kell ezt még valóban.

D'Artagnan: Kit kell tanítani?

Jussac: Magát, fiatalember. Köszönje is meg az uraknak, mert igen jó vívók ám!

D'Artagnan: Na majd én megmutatom, kit kell itt tanítani!

D'Artagnan megtámadja Jussacot.

Jussac: Vigyázzon, uram, ez hatóság elleni erőszak!

D'Artagnan: Fél kiállni velem, igaz? Athos örék bezzeg nem féltek!

Jussac: Nem?

D'Artagnan: De nem ám! Mert a testőrök bátrak! Jól nézze meg ezeket a legényeket! Mert ezek nem akármik! Legyőzhetetlenek! Hűségesekek! Fegyelmezettettek! A királyság oszlopai! Az egész országban nincs egy vívó, aki ki merne állni velük! ... Csak én.

Jussac: Tehát párbajoztak. Sajnálom, hogy mégis le kell tartóztatnom az urakat. Földre a kardokat és kövessenek.

A három testőr egymásra néz: most már sajnós vívni kell. Hát vívnek. Jussacot a kivédhetetlenül handabandázó D'Artagnan győzi le egy meglehetősen alattomos szúrással. Győznek.

D'Artagnan: Uraim! Győztünk! Győztünk! Na mit szólnak hozzá? Még hogy tacskozó. Hogy tejfölösszájú kölyök. De most megmutattam neki, hogy ki itt a tejfölösszájú! Meg én.

Athos: Minek örül annyira?

D'Artagnan: Minek örülök? Hát végre egy kicsit kiverekedhettem magam. Csak azt sajnálom, hogy az a másik pimasz, az a grófocska nem volt köztük. De azért remélem, így is elnyerem majd Tréville úr jóindulatát.

Athos: És a bíboros ellenszenvét.

D'Artagnan: De hiszen ez csodálatos! Nagyszerű! Hát igazán mondom, ez aztán, na de ez aztán remek.

Aramis: Boldogok a lelki szegények, mert övük a mennyeknek országa.

Porthos: Tudja, egyik rosszabb, mint a másik.

D'Artagnan: Rosszabb? Csodálatos, uraim, csodálatos! Mostantól fogva mi leszünk: a négy elválaszthatatlan! Javaslom, válasszunk magunknak jelszót! Például ezt... például ezt: mindenki egyért!

Athos: Kiért?

Porthos: Nyilván őerte.

Athos: Legalább tegye hozzá: és egy mindenkiért.

D'Artagnan: Nagyon jó, hű de jó! Mindenki egyért, egy mindenkiért!

Porthos: Vagy... vagy mindenki mindenkiért.

Aramis: Mindenki magáért, uraim. Az a legbiztosabb.

Négyen (*dal*): Mindenki egyért, egy mindenkiért!
Egyszerű jelszó, mit mindenki ért.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!
Mindenki egyért, de ki az az egy?
Önzetlen ember nem sokra megy.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!
Mindenki egyért, ebben egyek vagyunk,
mindannyian ezek az egyek vagyunk.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!
Mindenki egyért és mindenki egy,
mindenki mindenki mindenkinek.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!

16. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

Sakkoznak.

Király: Eminenciád következik.
Bíboros: Talán.... nem, nem. Inkább...
Király: Lépje csak meg! Na lépje! Hát mit képzelsz, én nem látom? De látom! Látom, hogy matt! Mert nem vagyok ám vak! Nem szorulok a kíméletére! Mert egy királynak vesztetnie is tudni kell! És azért én mégiscsak király vagyok! Szóval csak lépje meg! Mit szégyelli! Mert velem komolyan sakkozni se lehet, ugye? Nem is! Mert én többé nem sakkozom magával!

17. jelenet: Tréville szállása

Tréville, a három testőr, D'Artagnan

Tréville: Szép volt, fiúk! Csak sorjában. Hogy is hívják magát? D'Artagnan! Ez az, D'Artagnan! És még egyszer D'Artagnan! Hát hiszen tudnak maguk győzni! Ez az, D'Artagnan! És máától a király testőre! Remek ember! Remek ember lesz. Az új nemzedék! A fiatalos lendület! Ami a szívében, az a száján, ami a száján, az a kardján, ha rövid a kardod, toldd meg egy lépéssel! Vakmerő! Bátor! Céltudatos! Maga nagy dolgokra született! Igaz, Aramis?

Aramis: Valóban, uram.

Tréville: Azonnal beszámolok őfelségének. Üdvözlöm a papát. Uraim! *(El.)*

D'Artagnan: Ugye megmondtam, fiúk! Tudják, az öreg is gascogne-i. Na majd megismernek minket. De elég a fecsegésből, munkára fel! Szerzünk neked egy szobát valami csinos kis háziasszonnyal, azután csapunk egy jó kis murit, mi, a négy elválaszthatatlan! És holnaptól! Tyűhű, az lesz ám az élet, ha mi egyszer összefogunk! Megforgatjuk az egész világot, úgy legyen a nevem D'Artagnan! Jelszó: Mindenki egyért! *(El.)*

Porthos: *(szünet után, döbbsen)* Mit mondott a kicsi?

Aramis: Azt hiszem, nem értettem pontosan.

Athos: Biztos gascogne-i tájszólásban beszélt.

18. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros.

Tréville jön.

Tréville: Felség! Pompás híreim vannak!
Király: Jó, hogy jön, kapitány úr! Szép kis fenegyerekeknek parancsol maga! Parancsol? Dehogyan parancsol! Parancsolna, ha tudna! Mondhatom, elég pocsék emberei vannak.

Tréville: Az én embereim? Felsőged testőrei.

Király: Az én testőreim? Hol vannak? Hol lát maga testőröket? Nincsenek nekem testőreim, csak martalócaim. Undok, verekedős népség. Pfuj.

Tréville: Egyetlen céljuk, hogy hűségesen szolgálják felsőgedet.

Király: Így?

Tréville: Mindenhogyan. Csak hát néha bizonyos körülmények...

Bíboros: Csak mondja, kapitány úr, őfelsége már ismeri az ügyet.

Tréville: Máris?

Bíboros: Sajnos kénytelen voltam...

Tréville: A mai ügy buta véletlen volt, esküszöm...

Király: Már mai is volt? Eminenciád mit csinál mindig? Reszeli a körmét?

Bíboros: Mindig megbízható informátora voltam felsőgednek.

Király: Volt uram, volt! A mairól nem tudott! Hát hol vannak azok a nagyszerű hírszerzői?

Bíboros: Nincsenek már hírszerzőim. Csak besúgóim vannak.

Tréville: Hallja ezt, felség? Még be is vallja!

Bíboros: Testőrhöz hírszerző jár, martalóchoz besúgó.

Tréville: Az ő gárdistái kötöttek bele a testőreimbe!

Bíboros: És a maga martalócai gyilkolták le a gárdistáimat!

Király: Mert ők legalább értenek valamihez.

Bíboros: Óhajtja felsőged, hogy föloszlassam a gárdámat?

Király: Világért se! Rendnek muszáj lenni. *(A bíborosra néz:)* Ha muszáj - hát muszáj.

Tréville: Pedig túlerőben voltak ám! Hatan három ellen!

Bíboros: Négy ellen.

Király: Athos úr... az egy, Porthos úr... ez már kettő... akkor a harmadik nyilván Aramis úr volt... de ki volt a negyedik? Jaj, a fejem! Hát én mára kész vagyok.

Tréville: Igaz is... no, hogy is hívják... egy kiváló gascogne-i nemes ifjú, felség, az apja régi jó barátom.

Bíboros: Bizonyos D'Artagnan úr. Testőr szeretne lenni.

Király: Lesz is! Lesz is, ha ilyen remek vívó!

Tréville: Legyőzte Jussacot! De hogy eminenciád még a nevét is...

Bíboros: Legalább én is értek valamihez.

19. jelenet: D'Artagnan szállásán, a Bonacieux házban

D'Artagnan, Constance

D'Artagnan új testőregyenruháját próbálgatja. Vív a semmivel, föl van dobva. Ebben a helyzetben nyitja rá az ajtót Constance. Hősünk éppen félmeztelen, és persze éppen az ajtóra szegezi a kardját. A jelenet során Constance csábosan vetkőzni kezd, D'Artagnan azonban tovább öltözik.

- Constance: D'Artagnan úr! Egy perc veszteni való időnk sincs! Azonnal velem kell jönnie!
- D'Artagnan: Ez kérés vagy parancs?
- Constance: Egy nő kérése és a becsület parancsa.
- D'Artagnan: Mindkét cél gyönyörű! És maga is! Mehetünk! Kihez van szerencsém?
- Constance: Jaj, hát elfelejtek bemutatkozni! Nem is csoda, hiszen magát lassan mindenki ismeri... maga meg nem ismer senkit. Constance Bonacieux vagyok, a háziasszonya.
- D'Artagnan: Örülök, hogy ilyen jól összeismerkedtünk. Mit csináljak?
- Constance: Segítsen!
- D'Artagnan: Boldogan! Kinek?
- Constance: Nekünk! Először a férjemre gondoltam, de...
- D'Artagnan: A férje is testőr?
- Constance: Ellenkezőleg.
- D'Artagnan: Szóval gárdista.
- Constance: Dehogyan! Kereskedő. De hát hogy jön egy kereskedő egy testőrhöz! Bizony, mióta az udvarnál vagyok...
- D'Artagnan: Istenem, hát kegyed az udvarnál van?
- Constance: Hát persze. A királyné öfelsége mellett teljesítek szolgálatot.
- D'Artagnan: Csak nem... udvarhölgy?
- Constance: No, ez talán túlzás... öfelsége varrónője vagyok, uram. A maga tetteitől hangos az udvar! Ahogy legyőzte Jussacot!
- D'Artagnan: Semmiség! A gascogne-i búcsúban sem akadtam legyőzőre, pedig még a Féllábú Jean-Jacques is ott volt.
- Constance: És most testőr! Ilyen fiatalon!
- D'Artagnan: Nem a kor teszi. Az apám se volt öregebb, mikor ennyi idős volt. Mi a feladat?
- Constance: Kísérnie kell valakit.
- D'Artagnan: Menni fog. Mint az árnyék. Ez menni fog. Kész vagyok. Indulhatunk! Jól nézek ki?
- Constance: Lenyűgözően!
- D'Artagnan: Egy perc veszteni való időnk sincs! (*Elrohan.*)

Constance: Fura fiú... de hiszen meg se mondtam, hová kell mennie... Ezek a férfiak... mindig rohannak!

(Dal:)
Az ember öltözik,
az ember vetkezik,
az ember szeret, az ember szeret,
s az embert szerethetik.

Az ember céltalan,
az ember védtelen,
az ember remél, az ember remél,
de az ember reménytelen.

Jön a vágy, hív az ágy,
jön a kéj, megy az éj,
megy az éj, jön a nap,
ami jó, elmarad.

Az ember félrelép,
az ember lépremegy,
az ember kíván, az ember kíván,
az ember csal és szeret.

Az ember vetkezik,
hiába vétkezik,
az ember felejt, az ember felejt,
s az embert felejtetik.

20. jelenet: utca

A három testőr, később D'Artagnan

A három testőr kockázik

Porthos: Nincs több pénzem.
Athos: Mennyi kéne?
Porthos: Vagy száz tallér.
Athos: Tessék.
Aramis: *(a borosüveg aljára néz)* Üres.
Porthos: Nagyon?
Aramis: Egészen.
Porthos: *(föláll)*
Aramis: Quo vadis, domine?
Porthos: A szentségit, mit mond?
Athos: Hogy hova mész.
Porthos: Borért.
Athos: Nincs pénzed.

Porthos: Hogyne volna. Van száz tallérom.

Beront D'Artagnan.

D'Artagnan: Uraim! Nagyszerű feladatunk van! Ez aztán a megbízatás, lefogadom, hogy ilyenben még nem volt részük. Azonnal indulunk!

Athos: Nem.

D'Artagnan: Uraim, életbevágó ügyről van szó!

Porthos: Kinek életbevágó?

D'Artagnan: Fogadjanak titoktartást.

Athos: Hát uraságod?

D'Artagnan: Én már fogadtam.

Aramis: Akkor tartsa be.

D'Artagnan: Na de uraim... uraim! Önök mit tennének a helyemben, kérdem én... hogyha egyrészt ugyan titoktartást fogadtak, de másrészt segítségre van szükségük, és harmadrészt, hogy segítséget kapjanak, meg kéne szegniük a fogadalmukat?

Porthos: Nem tudjuk, uram.

Aramis: Még sohasem fordult elő.

Porthos: Mondja, mit akar.

Athos: De csak a lényegét.

D'Artagnan: A királynéről van szó, uraim.

Porthos: Tovább.

D'Artagnan: Azonnal indulnunk kell, talán már el is késtünk! Értsék meg, küldetésünk van, fontos és titkos küldetésünk, amilyen egy évszázadban egyszer...

Porthos: Bővebbet nem tud?

D'Artagnan: Nem.

Aramis: Akkor most mindent kifecsegett.

Athos: Hánykor?

D'Artagnan: Mit hánykor?

Porthos: Hánykor megyünk a hercegért?

D'Artagnan: Hát maguk tudják, hogy megyünk? És hogy hercegért? Többet is tudnak? Nem magyaráznák el egy kicsit? Én ugyanis... szóval, nem magyaráznák meg, miről is van szó?

Athos: Nem tehetjük, D'Artagnan úr.

Porthos: Titoktartást fogadtunk.

Aramis: Fő a lelkesedés, D'Artagnan.

Porthos: Először irány a kocsmá. Kövessen.

D'Artagnan: Ó élet, élet! Most mindent megtudok!

21. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros, Tréville

A Bíboros és Tréville sakkoznak

- Bíboros: Tréville úr, fontos hírem van.
Tréville: Eminenciádnak? Számomra?
Bíboros: Kivételesen.
Tréville: A testőreim?
Bíboros: A királya.
Király: Mit hallok? Rólam van szó, uraim? Persze, mert rólam már akkor is lehet sugdolózni, amikor hallom! Mit számít! Mit számítok? Hát ugye ki vagyok én? Egy király. Semmiség. Bocsánat, csak úgy mondom.
Tréville: *(A bíboroshoz:)* Vigye onnan a piszkos kezét!
Bíboros: Tréville úr! Én nem holmi testőrkapitány vagyok!
Tréville: Nem is lesz soha! *(Már pofozná a bíborost.)*
Bíboros: Hála Istennek! Ocsmány egy szakma lehet, vérengző fenevadaknak parancsolni!
Tréville: Mert hamis leveleket írni, leskelődni, hallgatózni, az aztán gyönyörű!
Király: Uraim, uraim! Egy szót sem értek. Nem is akarok. Én lemondok. Érdemeim elismerése mellett lemondok. Mindenről. A trónomról, a koronámról, az országomról, a feleségemről, de főleg magukról, uraim! Jaj, a fejem! Aztán megnézhetik magukat, majd kapnak valami zsarnokot a nyakukba!
Bíboros: De felség, csupán annyi történt, hogy mattot adtam Tréville úr királynak!

22. jelenet: utca, este, a palota közelében

A három testőr

- Porthos: Szóval ő kíséri a palotában.
Athos: Hadd tanuljon.
Aramis: Nem ismeri a félelmet.
Athos: A palotát se.
Porthos: A mi kis hőszünk.
Aramis: A testőrség büszkesége.
Porthos: Csupa tűz ez a fiú!
Athos: Szegény herceg.

23. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

- Király: Miért akarta, hogy elküldjem Tréville-t?
Bíboros: Hát nem jobb így csendesen elbeszélgetni?
Király: Beszélgetni kell? Ne ijesztgessen, bíboros úr, abból még mindig csak baj lett! Megint ki kell adnom valami rendeletet?
Bíboros: Szó sincs róla, felség. Néhány bizalmas ügyet szeretnék megbeszélni. *(Sakkra érti, színt választanak.)* Világos?
Király: Sötét. Már megint.

24. jelenet: az utcán

A három testőr, D'Artagnan

- D'Artagnan: Tehát egy sötét köpenyes férfi és egy gyönyörű fiatal nő... értem? Ha meglátjuk őket, azonnal indulunk. Életre-halálra!
Porthos: Merről jönnek?
D'Artagnan: Azt nem tudom. Mindegy. A nő gyönyörű. Olyan ártatlan, szűzies szépség.
Porthos: Ártatlan?
D'Artagnan: Tűzbe mennék érte!
Athos: Még megégetné magát.
Jön Constance és Buckingham, köpenybe burkolózva.
Athos: Jó estét, kicsi Constance. *(Megcsókolja.)*
D'Artagnan: Maguk ismerik egymást?
Constance: Csak úgy... felületesen.
D'Artagnan: Bemutatom Porthos urat.
Porthos: Kisasszony.
D'Artagnan: Asszony!
Constance: Akkor még kisasszony voltam.
D'Artagnan: Aramis urat is ismeri?
Constance: Őt még nem. De már sokat hallottam róla.
D'Artagnan: *(Buckinghamre mutat.)* Ez kicsoda?
Constance: Őt fogja kalauzolni a palotában.
D'Artagnan: A palotában? Nagyszerű!
Constance: Mindjárt odaérünk... Halkabban, uram!

25. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

Sakkozna

Bíboros: Felséges uram...
Király: Muszáj? Miről van szó?
Bíboros: Ha felséged nem akarja, nem mondom.
Király: A király?
Bíboros: A herceg.

26. jelenet: utca

A három testőr, D'Artagnan, Buckingham, Constance, gárdisták

Megérkeznek a palotához

D'Artagnan: *(Észrevesz egy csapat gárdistát)* Tyúha! Baj van!
Porthos: Hol?
Athos: Azokra mondja.
Aramis: Mire számított?
D'Artagnan: Nem mondták, hogy itt hátul a gárdisták adják az őrséget!
Athos: Szívesebben vívna testőrökkel?
D'Artagnan: Isten legyen hozzájuk irgalmas!
Athos: Uraim, őrségváltás!

És megtámadják a gárdistákat. Ezalatt:

27. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

Király: Mit keres itt a herceg?
Bíboros: Talán szövetkezni akar a lázadókkal.
Király: Mást nem akar?
Bíboros: A lelkébe én se látok.
Király: Hívta valaki?
Bíboros: Igen.
Király: No mondja meg az igazat, hadd kapjak szívrohamot, nekem már mindegy: a királyné hívta?
Bíboros: Bizonyos értelemben, felség.
Király: Mi az, hogy bizonyos értelemben? Ne csigázzon tovább! Döfjön!

Bíboros: Én a legpontosabb választ adtam.
Király: És a leghomályosabbat, uram. A lehető leghomályosabbat.
Bíboros: A pontosság olykor homályos, felség.
Király: Nekem inkább ez a helyzet homályos.
Bíboros: A helyzet teljesen világos. A herceg szerelmes.
Király: A királynéba? Mitől? A királynéba?
Bíboros: Ha úgy gondolja, felség.
Király: És a királyné?
Bíboros: Húségesen szereti felségedet és fölöttébb erényes.
Király: Mégis levelet írt a hercegnek, amiben idehívta.
Bíboros: Ezt nem mondtam, felség.

28. jelenet: utca

A három testőr, D'Artagnan, Buckingham, Constance, gárdisták

A testőrök legyőzték a gárdistákat

Constance: D'Artagnan úr, én most előremegyek öfelségéhez. Ha nem jövök le, jöhetnek föl! *(El.)*

29. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

Király: Hajlandó lenne eminenciád csűrés-csavarás nélkül megmagyarázni végre, hogy is állunk ezzel a levélhistoriával?
Bíboros: Természetesen, felség. A herceg azt hiszi, a királynétól kapott levelet. De azt a levelet én írtam.
Király: Eminenciás uram, belátom, hogy együgyű vagyok, és képtelen vagyok fölfogni az ön nagyszabású elgondolásait. Bár ne volnának! Lenne szíves megmondani, miért akarta, hogy a herceg idejőjjön, amikor magától egyáltalán nem is jött volna?
Bíboros: Készséggel. Hogy lássam, kikkel találkozik, s hogy megtudjam, miért.
Király: Eminenciád játszik az idegeimmel. De mióta!
Bíboros: Hadd hivatkozzam államunk érdekeire, felség.
Király: Csakhogy, eminenciás uram, az állam nem én vagyok!
Bíboros: Valóban nem. felséged csupán a királya.
Király: No és uraságod?
Bíboros: Én csak egy szürke eminenciás vagyok, felség.

30. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Constance

- Constance: Na, felség! Minden a legjobb úton. Mindjárt ideér.
- Királyné: Jaj, csak ezt túléljük, Constance! Vigyáz rá valaki?
- Constance: A legkiválóbb testőrök, felség... Köztük az a fura új fiú, az a D'Artagnan, akiről meséltem a múltkor...
- Királyné: Adj jelt nekik, hogy jöhetnek. (*Constance leül.*) Mit csinálsz?
- Constance: Jelt adok, felség. Ha nem megyek le, jöhetnek föl.

31. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

- Király: Az asszony gyenge nádszál, bíboros úr.
- Bíboros: De őfelsége elsősorban nem asszony...
- Király: Miből gondolja?
- Bíboros: Elsősorban királyné.
- Király: Drága eminenciás uram! Nem is tudja, milyen bölcslet mondott! Bár igaza volna! Elsősorban királyné! Nagyon jó! Neki mondta már? Neki kéne mondania!
- Bíboros: Felsőged mindazonáltal gondolkodóba ejt. A felséges asszony ugyanis egész napját írással töltötte.
- Király: Írással? Nekem sose írt... Vajon mit írhatott? Tudja, kinek írt?
- Bíboros: Vajon honnan is tudhatnám, felséges uram...
- Király: De én tudom! Innét a kisujjamból tudom, ni! A hercegnek írt!
- Bíboros: Ez súlyos vád, felség, erről előbb meg kell bizonyosodni. De vajon hogyan?

32. jelenet: a palota lépcsőháza

D'Artagnan, Buckingham

Bolyonganak a palota lépcsőin

- Buckingham: Kettőszázharminchét, kettőszázharmincnyolc.
- D'Artagnan: Mit számol, uram?
- Buckingham: A lépcsőket. A királyné szobája a toronyban van? Kettőszáznegyvenegy.
- D'Artagnan: Csak utánam, uram! És egy szót se!

33. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Constance

- Királyné: Constance, itt a szemöldökömnél még igazíts egy kicsit... ez az... de akkor még egy kis rúzs is kell... add az alapozómat! Púdert!... Rúzst!... Borzasztó.
- Constance: Már nem is lehetne szebb, asszonyom...
- Királyné: Van neked ízlésed? Be kéne venni a ruhámból is...
- Constance: Így gondolja felséged?
- Királyné: Inkább kiengedni kéne belőle...
- Constance: Vagy inkább le kéne venni. Hozok másikat.
- Királyné: Istenem, mennyit kell öltöznie az embernek, hogy levetkőzhessen! *(Constance újabb ruhát hoz.)* ... Ez az! Na segíts már! Mikor volt ez rajtam utoljára?
- Constance: Tavalyelőtt, asszonyom.
- Királyné: És azóta így összement?

34. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

- Király: Megvan!
- Bíboros: Sakk?
- Király: Elvesszük a leveleit! Az összeset! Egytől egyig! Én ezt nem csinálom tovább! Így nem lehet uralkodni! Bizonyoságot akarok! Bizonyoságot!
- Bíboros: De hát hogyan csinálná, felség?
- Király: Most azonnal megmotoztatom!
- Bíboros: A harag rossz tanácsadó, felség. Előbb fejezzük be ezt a játszmat.

35. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Constance

- Királyné: Hozz egy másik ruhát, Constance!
- Constance: *(számolja az eldobott ruhákat)* Ötvennégy... ötvenöt... nincs több, felség.
- Királyné: Akkor hozz egy másik tükröt!

36. jelenet: a palota lépcsőháza

D'Artagnan, Buckingham

Bolyonganak a palota lépcsőin

- Buckingham: Mintha már jártam volna itt egyszer.
D'Artagnan: Uraságod ismeri a palotát vagy én?
Buckingham: Félek, hogy egyikünk se. De, ha ez így megy tovább, én előbb-utóbb egész jól meg fogom ismerni. Ha jól emlékszem, úgy tíz perccel ezelőtt ugyanezen a lépcsőn jöttünk föl.
D'Artagnan: Ragyogó megfigyelés! Nekem föl se tűnt. Talán menjünk inkább lefelé?

37. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Constance

- Királyné: Megy az idő, Constance! És ő nem jön! Ugye, nem eshet baja?
Constance: Ne féltsen, felség, remek egy őrzője van! Nyilván azért jönnek ilyen lassan, mert óvatosak.
Királyné: Azért remélem, hogy kettesben majd levetkőzi az óvatosságát!

38. jelenet: a palota lépcsőháza

D'Artagnan, Buckingham

Bolyonganak a palota lépcsőin

- Buckingham: Háromezerhétyszáznyolcvannyolc... Háromezerhétyszáznyolcvankilenc... Kelepcébe akar csalni! Mondja, nem a bíboros embere maga is?
D'Artagnan: Ellenkezőleg! Még be se mutatkoztam...
Buckingham: Főlöszleges. Remélem, utoljára látjuk egymást.
D'Artagnan: Én nem is látom magát... ebben a rohadt sötétben... spórolnak a gyertyával... *(tovább megy)*
Buckingham: Most hová megy?
D'Artagnan: Ne kérdezzen, csak jöjjön! Ezt a folyosót ismerem!
Buckingham: Na végre.
D'Artagnan: Itt vagyunk.
Buckingham: Mi ez?
D'Artagnan: A trónterem.
Buckingham: És ki van itt?
D'Artagnan: Őfelsége.
Buckingham: A királyné?
D'Artagnan: A király.... Meneküljünk!

39. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

Király: Most azonnal fölme gyünk.
Bíboros: Késő is van, korán is van, felség.
Király: Igen. Lehet, hogy már későn me gyünk. Menjünk.
Bíboros: Én mint pap ugyebár... Hívassa Tréville-t felséged.

40. jelenet: a palota lépcsőháza

D'Artagnan, Buckingham

Még mindig bolyonganak

D'Artagnan: Talán amikor azon a lépcsőn lementünk...
Buckingham: Akkor kellett volna fölfelé, ugye?
D'Artagnan: Se föl, se le. Tovább kellett volna menni a folyosón.
Buckingham: Mondja, kérdezhetek magától valamit?
D'Artagnan: Parancsára!
Buckingham: Ember, kicsoda maga?!

41. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros, Tréville

Tréville: *(Belép)* Jó reggelt, felség.
Király: Megint elaludt.
Tréville: Felséged parancsára azonnal jelentkeztem. Egyébként ma szolgálaton kívül vagyok, felség.
Bíboros: Tekintse úgy, hogy még este van.
Tréville: Hogy volna este, már világosodik.
Király: Szerintem is este van, kapitány úr.
Tréville: Felséged parancsára éccaka van! Tréville testőrkapitány szolgálattételre jelentkezem.
Király: Helyes. Egy kényes ügyet bízok önre, kapitány.
Tréville: Ami már ügy, az mind kényes, felség.
Király: Megmotozza a királynét.
Tréville: Testre szabott feladat. ... Nem tehetem.
Király: Megtagadja a parancsomat?

Tréville: Mint alattvalónak engedelmeskednem kell, mint felségetek testőrkapitányának, utolsó csepp véremig kötelességem megvédeni őfelségét idegen kezek érintésétől.

Bíboros: Ébredjen fel, kapitány úr. Reggel van.

Tréville: Alássan jelentem, nem értem a bíboros úr megjegyzését.

Király: Őeminenciája megállapította, hogy reggel van! Ön tehát már nincsen szolgálatban, tehát nem mint a testőrkapitányom, hanem mint az alattvalóm tartozik engedelmeskedni.

Tréville: Várom a parancsait, felséges uram. Szépen süt a Nap.

42. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Constance

Királyné: Virrad. Ez se sikerült. Nekem hónapok óta nem sikerül semmi!

Constance: Úrnőm, vigasztalódjon. Egy éjszaka csak arra lett volna elég...

Királyné: Arra elég lett volna.

Constance: Hiszen nem is felséged akarta, hogy idejöjjön!

Királyné: De ha már egyszer itt volt...! Jaj, Constance, csináljunk gyorsan rendet! ... Fogd ezt a nyakláncot!

Constance: Felség, igazán túlzás! Ilyen gyönyörű darab! Hiszen nem tettem semmit!

Királyné: Nem neked adtam! Neki küldöm. Ha már nem láthattuk egymást, legalább ez emlékeztesse rám. De most már neked is el kell tűnnöd!

43. jelenet: a palota lépcsőháza

D'Artagnan, Buckingham, majd Constance

Megérkeznek a királyné szobája elé

D'Artagnan: Megérkeztünk, hercegem!

Constance kilép a királyné szobájából, beléjük botlik, a láncot Buckingham nyakába dobja.

Constance: Meneküljünk, uraim!

44. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Király, Tréville

Tréville a Király néma intésére megmota a királynét. Nem talál semmit.

45. jelenet: induló hajó a kikötőben

Buckingham egyedül a fedélzeten, nyakában a lánc

Buckingham: *(énekel)* Most elmegyek, királyném,
de tudd: imádtalak.
Sokat bolyongtam érted,
de nem találtalak.
Nyakamban lóg a láncod,
gyémánt szerelmi jel,
ki nem adom kezemből,
sosem cserélem el.

A hűség lánc köti,
rabod vagyok nagyon,
ha hívsz, megint jövök,
az otthont elhagyom,
de most sietni kell,
a jó szél elröpít,
sosem felejttem el,
mennyit bolyongtam itt.

Az ember tévelyeg csak,
az élet tévedés,
és tétován leéli
tévelygő életét.
Bolyong a nagyvilágban,
rejtik zugok, zegek,
Isten veled, királyném,
tán visszatévedek.

46. jelenet: a tengerparton

A három testőr

A hajó már eltávolodott

Porthos: Most megkapja az öregtől. Jól eltévedt.
Athos: Félelmetesen hülye.
Aramis: Vagy mi vagyunk azok.
Porthos: *(kardot ránt)* Ezt magyarázd meg jobban!
Athos: Attól félek, igazad van, Aramis.
Porthos: Elmondanátok végre, mi a baj? Megjött ez a D'Artagnan, testőr lett, eltévedt a palotában, most ott van az öregnél és jól megkapja.
Aramis: Ez nem kapja meg. Ezt megdicsérik.
Porthos: Az még nem olyan nagy baj. Mi is meg szoktuk kapni a magunkét.
Aramis: És az sem baj, hogy Tréville csak őt hívatta?

Athos: Pedig mit gondolsz, kiről lesz szó?
Porthos: Honnan tudnám?
Athos, Aramis: Rólunk.

47. jelenet: a királyi palotában

Király, Bíboros

Bíboros: Nos, felség, sikerrel jártak tegnap éjjel?
Király: Semmit sem találtunk.
Bíboros: Megmondtam. A felséges asszony erényes és hűséges.
Király: Mondta? Lehet, hogy mondta. De akkor nem mondta eléggé.
Bíboros: Bár engem is megajándékozott volna az Úr az ékesszólás tudományával! Mindazonáltal majdnem teljesen megnyugodtam.
Király: Mindazonáltal? Majdnem? Világosabban, eminenciás uram, sokkal világosabban!
Bíboros: Bizonytalan feltételezés, felség...
Király: Csak ki vele bátran! Ne féljen, nem esik bántódása.
Bíboros: Köszönöm, felség, megnyugtat. Nos, ma délelőtt...
Király: Mi történt ma délelőtt?
Bíboros: Mi történt? Túlzás, felség, túlzás. Ebben az országban hálistennek nem történik semmi. Csupán szóba elegyedtünk a felséges asszony egyik udvarhölgyével...
Király: Mondja csak tovább.
Bíboros: ... aki őfelsége ékszereinek felügyelője. Elpanaszolta, hogy sehol sem találja azt a gyémánt nyakláncot, amit őfelsége nemrégiben felségedtől kapott.
Király: Ellopták! Tolvajok járnak a palotában! Sugdolóznak, jönnek-mennek! Úgy lop itt mindenki, mint a szarka!
Bíboros: Tolvajokról szerencsére szó sem lehet, felség. A szekrény zárja ép.
Király: A feleségem! Hát mégis! Elküldte! Neki! A hercegnek! A nyakláncát! Az én nyakláncomat! Megyünk és megmottozzuk.
Bíboros: Hadd emlékeztessenem rá felségedet, hogy legutóbbi feltevése is tévesnek bizonyult.
Király: Hát akkor mit tegyünk? Mondja, eminenciás uram, miért nem hagy nekem békét?
Bíboros: Nyugalom, felség, nyugalom. Rendeztessen felséged bált a királyné nevenapja alkalmából. Őfelsége nagyon szereti a bálkat, nyilván meghatódik majd a nemes gesztustól. És akkor könnyen igent mond majd felséged kérésére, hogy azon a bálon azt a nyakláncot viselje - föltéve, hogy még nála van.

Király: Százsor megmondtam, nincs pénzem! Nincs bál! A kincstár üres!
Bíboros: Hát akkor engedje meg felséged Párizs város tanácsának, hogy a királyné nevenapján bált rendezzen a városházán.
Király: Ez az! Nagyon jó! Fizessenek a városházi urak! Most azonnal megíratom nekik azt a levelet.

48. jelenet: látomás, egyben első finálé

Újabb levelek jönnek-mennek, a Levéldal fölött. A király elküldi a levelet a városi tanácshoz. A királyné levelet ír, fullajtárral küldi Constance-hoz. A bíboros levelet küld Rochefort-ért, aki azonnal megjelenik előtte; egy levelet bíz a grófra. A dalt az összes, még életben lévő vagy már leszúrt szereplő énekli.

Mind: Levelek a földön a sárban a porban
levelek a kézben a zsebben a dalban
titokban írnak leveleket és egy
levél titokban kerül idegenbe
levelek elúsznak a távolban
levelek eláznak a könnyben a vérben
Levelek a földön a sárban a porban
levelek a kézben a zsebben a dalban

VÉGE AZ ELSŐ FELVONÁSNAK

2. előjáték

A három testőr és D'Artagnan lovon vágtatnak a tengerpart felé. Ez alatt halljuk a dalt. A három testőr fáradt poroszkálásra vált. Ez alatt halljuk rosszkedvű beszélgetésüket.

A három testőr: Trappol a ló, vágtázik a testőr,
tágas a táj, minden fene pompás,
zöld a mező, zászlókék az ég,
hej becsület, elszánt trappolás!
Hej, hírnév, elzúgó idő!
Vágtat a testőr, micsoda legény!
Villog a kard, helyükön a szívek,
trappol a ló, vágtázik az ország,
három hős, bor, vér, nő, halál,
bátorság, vérbő trappolás!
Hej, hírnév, elzúgó idő!
Vágtat a testőr, micsoda legény!
Trappol a ló, vágtázik a testőr,
mint üde lány, hever el a pázsit.
Nincs pihenés, csak trappolj tovább,
estig még érd el Párizst!
Hej, hírnév, elzúgó idő!
Vágtat a testőr, micsoda legény!

Aramis: Nyakláncot?
Athos: Azt hiszem, nyakláncot.
Porthos: Visszük vagy hozzuk?
Athos: Ő tudja.
Aramis: Messze van ez a London
Athos: Mindig messze volt.
Porthos: Most nekünk van messze.
Aramis: Ezt csinálni velünk!
Porthos: A király testőreivel!
Athos: Porthos, változnak az idők.
Aramis: Mi már az ő testőrsége vagyunk.
Porthos: Agyonütöm. A végén úgyis agyonütöm.
D'Artagnan: Fel Londonbaaaaaaaaa!!!!

2. felvonás

1. jelenet: Bonacieux háza

Bonacieux, Rochefort, gárdisták

- Rochefort: Londonba?
- Bonacieux: Édes drága gróf úr, hát én azt meg honnan tudjam?
- Rochefort: És még miről nem tud?
- Bonacieux: Nem tudom, uram. Semmiről sem tudok. Semmi közelebbit nem mondott a feleségem... csak ezt a Londont.
- Rochefort: Tehát tudja, hogy Londonba mentek.
- Bonacieux: Csak úgy gondolom... szóval van egy ilyen érzésem... nem is érzés, inkább csak megérzés...
- Rochefort: *(fenyegeti)* Bonacieux úr, mi megbízunk magában.
- Bonacieux: Ne tessék ijesztgetni, tisztességes állampolgár vagyok én! Még adót is fizetek! Megteszek én akármit! Mindent! Mégis, mit?
- Rochefort: Tudja azt maga nagyon jól. Hol van a felesége?
- Bonacieux: Talán elment valahová... Illetve igen, biztosan elment, mivelhogy ugye itthon, hát itthon nincs. Utoljára akkor láttam, amikor a lakónkkal beszélt, bizonyos D'Artagnan úrral, nem tudom, ismeri-e uraságod... fiatal testőr...
- Rochefort: Milyen ember ez a D'Artagnan?
- Bonacieux: Hát... olyan, mint általában a testőrök.
- Rochefort: Megbízható, rendes fickó?
- Bonacieux: Az, az!
- Rochefort: Pimasz és pökhendi! Rég a Bastille-ban lenne a helye!
- Bonacieux: De még mennyire! Azt mondom én is! Hát persze... Szóval Constance... így hívják a feleségemet... mondott valamit ennek az úrnak, mire az lóra pattant és azóta nem láttam. A feleségemet se.
- Rochefort: És a levél? Az a bizonyos levél...
- Bonacieux: Arról is tetszik tudni?
- Rochefort: Mi mindenről tudunk.
- Bonacieux: Hát ezt a levelet találtam itthon...
- Rochefort: *(olvás)* „Kedvesem! Hiába vártam a múlt héten, hogy eljön. Nem tudom, mit csináljak. Azt ígérte, jön, és végére járunk mindennek. Most itt állok tehetetlenül a hat kutyakölyökkel és nem tudom hová tenni őket. Pedig már...” Bonacieux, maga engem be akar csapni.

Bonacieux: Jujujuj, ez nem az... itt van... illetve... hová tettem... megvan!

Rocheftort: *(olvas)* „Idefigyelj, Róza! Találkozzunk este a csalitosba! Ne legyen rajtad bugyi se! Cukormadaram, képzeld, megellett a tehén is...” Bonacieux! Mi ez?

Bonacieux: Ez... hát ez egy levél! Amit a patikus írt a feleségének... illetve dehogy, a patikusné írta a szeretőjének, bizony annak... vagyis nem, nem! Rosszul mondom, szóval a patikus szeretője írta a patikus feleségének...

Rocheftort: Van még?

Bonacieux: Itt van... ez... és még ez az egy. *(És különböző zsebekből még vagy huszat vesz elő.)*

Rocheftort: Haláleset... hascsikarás... keresztelő... szemébe... esküvő, na ezt nem olvassuk... kölcsön... szemébe... Ez micsoda? Hohó! Őfelsége levél-papírja! *(Olvas.)* „Kedves Constance!” A felesége, ha nem tévedek. „Azonnal szólj neki és lóhalálában induljanak! Kérje vissza tőle, és magyarázza meg neki, hogy nem azért, amiért hinné. Hogy a valódi okok súlyosabbak. Érted, ugye? Névaláírásomat pótolja most ez a levél-papír, amelyre nyilván ráismersz.” ... Olvasta a felesége ezt a levelet?

2. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Király, Tréville, Királyné

A Király és Tréville éppen belépnek a Királyné lakosztályába

Király: Elküldte a feleségem azt a levelet? *(Belépnek.)* Asszonyom!

Királyné: Felsőged látogatása megtisztel. Kissé nyugtalanak látszik.

Király: Nem látszom! Nem látszom! Vagyok! De nem kissé! És nem nyugtalan! Föl vagyok háborodva! Gyalázat!

Királyné: Felsőged elfelejti, hogy Franciaország királynéjával beszél. Egy alattvaló előtt.

Király: Az alattvalónak itt dolga van! Meg fogja önt motozni!

Királyné: Megint? *(Ironikus kacérsággal.)* Hát csak mint a múltkor, kapitány úr!

Király: Majd én megmutatom! Majd én ellátom a baját annak a ...

Királyné: Kinek?

Király: Nem tudom! Mindenkinek! Sugdolóznak! Leveleznek! Jönnek-mennek! Belegázolnak a becsületembe!

Királyné: Mint felsőged most az enyémben. Mit is találtak legutóbb?

Király: Legutóbb... legutóbb... legutóbb semmit.

Királyné: És azelőtt?

Király: Nem baj! Addig motoztatom, amíg bizonyosságra nem lelek!

Királyné: Mert nem az igazságról akar meggyőződni, hanem a rögeszméjéről! Én visszamegyek Ausztriába.

Király: Megbántottam, kedvesem? Nem baj. Megbántottam. Még jobban is megbántom. Tréville!

Tréville: Igenis!

Király: A szokásost.

Tréville egy „mit lehet itt tenni” jelentésű gesztussal értésére adja a királynénak, hogy neki magának sem tetszik, amit tenni kénytelen. Megmotozza és talál nála egy levelet.

Király: A szokásos?

Tréville: Nem, felség. Találtam egy levelet. Sajnos.

Király: Na végre! Illetve nagyon szomorú vagyok. Megy a Bastille-ba, asszonyom. Na ugye. Lássuk csak... *(olvassa a levelet)* „Húsz vég bársony... ugyanannyi batiszt... karkötők, tíz darab, vert aranyból...” Tréville, hagyjon magunkra. *(Tréville ki.)* ... Mi ez?

Királyné: A bálra kellett volna.

Király: Kedvesem, én olyan boldog vagyok...

Királyné: Őszintén irigylem, felség.

Király: Szerelmem! Kicsi madárkám! Huhh! Vadmacskám! Tengelicém! Hát igazán a bálra készült?

Királyné: Készültem.

Király: A kedvemért rendelte a bársonyt, a batisztot... nekem akar szép lenni, igazán? ... Jut eszembe: ki fedezi a számlát?

Királyné: Gondoltam, ajándékba kapom.

Király: Tehát mégis. Tréville!

Tréville: *(belép)* Igen, felség. A szokásos?

Király: Nem, Tréville. A Bastille. Azonnal.

Királyné: De hát mit vétettem, szerelmem?

Király: Szerelmem? Szerelmem? Tudja, ki a maga szerelme? Persze. Én is tudom. Akitől az ajándékait kapja.

Királyné: Ezeket felségedtől kapom.

Király: Tőlem? Tréville, távozz! *(Tréville ki.)* ... Tehát tőlem. Az más. Tőlem. Mint a nyakéket. Mennyibe kerülnek ezek a .... dolgok?

Királyné: Azt hiszem, a nyakék valamivel olcsóbb lehetett. De hát nem tudom, hogy az mennyibe került felségednek. Csak azt tudom, hogy nekem már rengeteg zaklatásba.

Király: Azt mondja, olcsóbb? Hogy olcsóbb lehetett? Asszonyom, tudja mit beszél? Tréville!

Tréville: *(belép)* A Bastille, felség? Vagy menjek ki?

Király: Nem, Tréville. Az udvari szabómat, azonnal! Vagy nem is. Jobb, ha rögtön ezt a levelet is viszi. Kihúzzák belőle, ami az ő véleménye szerint fölösleges. Távozz.

Tréville: Igenis, távozzatok. (*Tréville el.*)
Királyné: De felség, hát honnan tudja a szabója, mi minden kell egy nő ruhájához?
Király: Azt nem tudja. De hogy mi minden nem kell, azt talán ő is képes megállapítani.

3. jelenet: a Bíboros palotája

Bíboros, Constance, gárdisták

Constance-t két gárdista fogja közre

Bíboros: Tehát maga az, leányom. ... Sajnos nincsenek bizonyítékaim.
Constance: Mire, atyám?
Bíboros: Arra, hogy bűnös. De az ellenkezőjére sincs! Tehát ajánlom, vigyázzon. A Bastille-ban nem a testőrök adják az őrséget!
Constance: Megtisztel, atyám, hogy reám, kicsiny porszemre is vet egy tekintetet.
Bíboros: Kénytelen vagyok, leányom, sajnos többet is. Mondja, milyen ember ez a D'Artagnan?
Constance: Hát... olyan, mint általában a testőrök.
Bíboros: Használható ember?
Constance: Mire, atyám?
Bíboros: Jegyezze meg, leányom: a használható ember mindenre használható. Tehát?
Constance: Mi ez atyám, kihallgatás?

Erre a végszóra a Bíboros dalra fakad.

Bíboros: Hallga
folyik a hallga
folyik a kihallga, kihallgatás
itt az alka
itt a nagy alka
itt az alkalom, tégy vallomást!
Különben visznek a Bastille-ba.
Kórus: Különben visznek a Bastille-ba.
Bíboros: Úgyis
gyanús vagy úgyis
gyanús vagy úgyis a színünk előtt
és kezünkben
tartjuk a sorsod
rádsütünk minden rádsüthetőt
s azonnal visznek a Bastille-ba.
Kórus: Azonnal visznek a Bastille-ba.

Bíboros: Hallga
csak hallgatózzál
és amit hallasz azt mondd el nekünk
hallga, hallga,
beszélj és hallgass,
ne feledd: csak mi kérdezhetünk
Vagy ott rohadsz meg a Bastille-ban!

Kórus: Vagy ott rohadsz meg a Bastille-ban.

4. jelenet: Rochefort gróf háza

Rochefort, Milady

Milady: *(belép)* A Bastille-ból jövök. A bíboros dühöng, a király hisztériázik, a királyné sír, nekem mennem kell.

Rochefort: Én meg féltékeny vagyok.

Milady: Ugyan, drágám, erre nem érünk rá.

Rochefort: Unom, hogy a testeden keresztül virágzik Franciaország. Maradsz és punktum.

Milady: A munkámhoz tartozik, szívem.

Rochefort: Hova küldött megint?

Milady: Vissza Londonba.

Rochefort: Szép város?

Milady: Nem tudom, a múltkor sem volt időm megnézni.

Rochefort: De hát még csak épp, hogy megjöttél! Unom, hogy folyton elutazol! Unom, hogy folyton megjössz! Egyik ágyból ki, a másikba be! Gondolj az egészségedre, már nem vagy a régi!

Milady: Szóval már régi vagyok. Meguntál?

Rochefort: Nem untalak meg. Csak unom, hogy sose vagy itthon, és unom a testőröket és unom a gárdistákat és unom a bíborost és unom a kapitányt és unom a királyt és unom a királynét...

Milady: És még te féltékenyekedsz! Nekem talán öröm folyton úton lenni? Zötyögni, megfázni, alkudozni? Eredj te, ha ki tudod magyarázni a bíborosnál...

Rochefort: Te még képes vagy megsértődni?

Milady: Néha nekem is lehetnek érzéseim. Nem megyek sehová.

Rochefort: És mit mondok a bíborosnak?

Milady: Te tudod, szívem. Nem megyek el. Különben is, van valami új testőr...

Rochefort: D'Artagnan, a gascogne-i.

Milady: Az, az! Azt mondják, ravasz, mint a róka és erős, mint az oroszlán.

Rochefort: És főleg szép! Na indulj, drágám.

5. jelenet: úton

A három testőr

Aramis: Eltévedtünk.
Porthos: Mikor?
Athos: Egy hete.
Aramis: Amikor jobbra mentünk.
Athos: Balra kellett volna.
Porthos: Akkor így hosszabb.
Athos: Tök mindegy. Hadd lovagoljon.
Aramis: Estére odaérünk.
Porthos: A fogadóba?
Athos: Mit tudom én.
Porthos: Dögölne meg.
Aramis: Ez nem döglik.
Athos: Valaki csak leszúrja egyszer.

6. jelenet: egy fogadóban

Milady, Fogadós, később a három testőr és D'Artagnan

Milady: *(belép)* Van egy kényelmes, csöndes szobája?
Fogadós: Asszonyom! Egyik csöndesebb, mint a másik! Sajnos.
Milady: Vetessen ágyat. Vitessen föl húst, bort... *(a borba kóstol)*... Ez van?
Nem kell. Vigye a postakocsisnak, megérdemli. Én meg csöndet kérek,
nem akarok nótázást hallani, értette? Két óra múlva ébresszen föl.

Milady fölmege a szobájába, piperetáskát tesz az asztalra, asztalitükröt vesz elő belőle és fáradtan lesminkel. A fogadós ámulva fordul utána:

Fogadós: Micsoda nő!
Milady: De ha
                          leveszem az arcomat,
                          lássuk csak, mi maradt:
                          tükröt tükröz a tükör,
                          arcom is ördögi kör.

                          De ha
                          leveszem az arcomat,
                          smink van az álarc alatt,
                          s mink van még, nézzük tovább:
                          királyi fogkoronák.

De ha
kiveszem a szememet,
elvégre pihenhetek,
most olvass benne, ha tudsz,
ha nálam is jobban hazudsz.

Most csönd van,
most csönd van,
most csönd van végre, sötét.
És pontosan
ennyi csak,
se több, se kevesebb a tét:
jusson egy kis nyugalom,
arcom a kisasztalon.

De ha
leveszem az arcomat,
lássuk csak, mi maradt:
tükröt tükröz a tükör,
arcom is ördögi kör.

Odalent újra látjuk a Fogadóst behátrálni, nyomában belép a három testőr és D'Artagnan.

Porthos: Bort!

Aramis: Áldás, békesség!

Athos: Abrakot a lovaknak.

Fogadós: Csöndesebben, ha szabad kérnem, drága testőr urak, egy hölgy alszik odafönt!

D'Artagnan: Látják, uraim, hangoskodnak itt, szégyent hoznak a testőrségre! Nem elég, hogy megálltunk, amikor sietnünk kéne, nem elég, hogy alig találták meg a jó utat, nem, nem, maguknak ez mind nem elég, hiszen mit érdeklí magukat a küldetésünk, ugye, az a fontos, hogy alhassanak egy jót, amikor még seholse vagyunk...

Porthos: Hogy ne volnánk.

Athos: Fáradtnak látszik. Nem pihenne egy kicsit? Hová siet?

D'Artagnan: Áruló! Tudja, milyen messzi ide London?

Fogadós: London?

Aramis: Ne vegye komolyan, ez csak olyan szólásmondás. Olyasmi, mint hogy például „messzebb van, mint Makó Jeruzsálemtől”.

Fogadós: Az más. Mert Londonba ugyan hiába sietnének az urak. Tegnap hallottam, hogy a bíboros úr rendeletére lezárták a kikötőket.

D'Artagnan: Hát most akkor mi lesz? Ki a legény a gáton? ... Athos! Porthos! Aramis! ... Egyik sem? Egyszer az életben kérek valamit, és tessék! Csak ülnek itt ölbe tett kézzel!

Athos: Hurokban nem jó mocorogni.

Aramis: Megszorul.

D'Artagnan: Uraim! Talpra! Én már igazán nem tudom, hogy mit csináljak!

Athos: Na végre. Pihentesse magát.

Fogadós: Bizony, uram, azt jól tenné! Mert ezeken a mi rázós útjainkon igencsak könnyű megfáradni! Az a hölgy is, jajistenkém, de gyönyörű darab, az is rögvest aludni ment. Igaz, azt mondta, költsem föl két óra múlva. Nem is értem, hova siet ő is, hiszen innen már csak Calais-ba visz az út, oda meg most fölösleges sietni.

Athos: Siet?

Porthos: Szép?

Fogadós: Szép és siet. Micsoda hajzuhatag, oszt mind szöke! Azt a délceg tartást! Csak látnák!

Athos: Szerintem már láttuk.

Aramis: Ő az.

Porthos: Akkor nem véletlenül van itt.

Athos: Ha pedig siet, akkor ő az, akinek érdemes?

D'Artagnan: Ki az, aki szép és siet és már láttuk és nem véletlen és akinek érdemes?

Aramis: Mond magának valamit ez a név: Milady, a lilium?

D'Artagnan: A Milady? Ő maga? A Milady-a-lilium? Te szentséges Úristen! Hát itt van?

Athos: Nála van a menlevél. Azzal Angliába is átjut.

D'Artagnan: Hát azt én megszerzem! Hát hiszen az kell nekünk! Én fölmegek! Föl én! Én megek föl! De fölmegek én! *(Leül.)*

Athos: Igen, maga képes rá.

Aramis: Ez egy D'Artagnanhoz méltó feladat.

D'Artagnan: Uraim, itt nem beszélni, hanem cselekedni kell! *(És végre valóban fölmegek a Milady szobájába. A Fogadós ez alatt italt hoz a testőröknek, majd kimegy. A testőrök isznak, kártyáznak.)*

Milady szobája.

D'Artagnan: *(csöndben belopakodik, azt hiszi, a nő alszik, kutat a levél után)*

Milady: *(azonban nem alszik, szemével óvatosan követi D'Artagnant, sőt, az ágyból kinyúlva még be is csomagol egy kis táskába. Nyúlna a pisztolyáért is, de D'Artagnan mindig akkor les oda, alszik-e a nő.)*

D'Artagnan: *(bemászik az ágy alá és fölbukkan Milady fejénél)*

Milady: *(farkasszemet néz hőnökkel)*

D'Artagnan: *(elámul a nő szépségén, meg azon is, hogy ébren van)*

Milady: Ne legyen szégyenlős, barátom. Bújjon nyugodtan elő.

D'Artagnan: *(beszorul az ágy alá)*

Milady: Segítsek? *(Megfogja és elhúzza D'Artagnan csizmáját. Ettől kezdve vetkőzteti hősünket, míg ő maga öltözik.)* Örülök, hogy megismerkedhetünk. Nevem Milady Winter. Ráér egy kicsit? Beszélgethetnénk. Persze, ha valami sürgősebb dolga van, el is mehet. Én szeretem a merészséget. A gascogne-iak mind ilyen hallgatagok? Vagy ez tájszólás? Ha én ezt otthon elmesélem! Hogy maga a híres D'Artagnan...! Ugye, ön az? Kitaláltam. Ilyen ember nincs több egész Párizsban! Mit Párizsban, Franciaországban! Mit Franciaországban, az egész világon! Ilyen ember nincs is. Mindig ilyennek képzeltem a híres gascogne-i legényeket. Micsoda nevetek hall az ember! A Féllábú Jean-Jacques! A Törpe Pierre! A Púpos François! És persze mindenekelőtt D'Artagnan! Magára már nincs is szó! Maga a csúcs! Ha meggondolom, hogy ezzel a karral győzte le Jussacot! *(Épp D'Artagnan ingujja maradt a kezében.)* Ja nem ezzel, ezzel. Hadd érintsem meg! Maradni akar? Nagyon szeretné? ... Nem felel. Pedig a szája, a szeme sokat ígér. Ó, kegyetlen férfiak! Visszaél az erejével. Ne törjön így rám! Engedje, hogy előbb egy kicsit összeszedjem magam! Érzy, hogy dobog a szívem? *(D'Artagnan ekkor a saját szívére teszi a kezét.)* Nem a tied, az enyém! Gyere, dönts el a sorsom! *(Az ágyra dönti.)* Te oroszlán, te! Hát eljöttél hozzám? Maradj is itt!

D'Artagnan: *(önelégülten hever az ágyon)*

Milady: *(elindul lefelé a lépcsőn)*

A fogadó földszintjén.

Athos: Khm, khm.

Milady: Athos?

Porthos: Hm, hm.

Milady: Porthos?

Aramis: *(egy dallamot füttyöl)*

Milady: Aramis?

A három testőr kivont karddal áll a lépcsőn álló Miladyvel szemközt.

Athos: Jóestét, kedvesem.

Milady: Örülök, hogy végre láthatok három igazi férfit!

Porthos: A levelet.

Milady: Legyen meg az Önök akarata. *(Átadja.)*

Aramis: Ámen.

Milady: Távozhatok?

Athos: Párizs felé igen.

Milady: Nem tartanak velem?

Porthos: Majd máskor. Ne bosszankodjon.

Milady: Nem szokásom, ismernek.

Aramis: Isteni adomány a béketűrés.

Milady: *(Elköszön:)* Uraim!

Ebben a pillanatban a lépcső tetején megjelenik a félmeztelen D'Artagnan. Miladyt keresi. Megbotlik és lezuhan. A három testőr egyszerre fordul oda a váratlan hangra. Milady kezében máris ott a pisztoly.

Milady: Uraim!

A testőrök földre dobják a kardjukat, fölemelik a kezüket. Milady - a pisztolyt mindvégig rájuk szegezve - visszaveszi tőlük a menlevelét. Háttal távozik. Lódobogás.

D'Artagnan: Mi volt ez? Utána!

Athos: Min?

D'Artagnan: Min, min! Lovon!

Porthos: Hm, hm, nehéz volna.

Aramis: Nem hallotta? Négy lóval ment el.

D'Artagnan: És én még bíztam magukban! Tisztában vannak a felelősségükkel? Mi itt föl vállaltunk egy ügyet! Egy ügyet, értik? Én föl megyek egyedül, bele a közepébe a veszélynek, egy kimondott oroszlánbarlangba, és addig maguk...? Hát most aztán tegyék jóvá a hibájukat! Ha tudják! Ha tudják, uraim. Ha tudják!

Athos: *(A kardot rántó Porthoshoz:)* Mit csinálsz?

Porthos: Én leszúrom.

Athos: A mi kis üdvöskénket?

Porthos: Majd azt mondjuk az öregnek, hogy a gárdisták tették.

Aramis: Már azok se merik bántani.

Athos: Direkt mellészúrnak.

Porthos: Én ebbe beleöszülök.

A három testőr legyint és távozik.

D'Artagnan: Hova mennek? Megőrültek? Nélkülem?!

Fogadós: *(belép)* Az urak a hölgyel vannak? ... Hol vannak az urak? Uraságod az urakkal van?

D'Artagnan: Lehet mondani.

Fogadós: Lenne szíves akkor kiegyenlíteni a számlákat. A hölgyét és a magukét. Mivel a nagy sietségben ugye erről megfeledkeztek.

D'Artagnan: Uraságodnak igaza van. A maga részéről. Én viszont nem fizetek. A magam részéről. Mert én őfelsége testőre vagyok, érti?! Az én fogyasztásom államérdek! Közköltség! A köz javára! A hazáéra! Maga talán nem hisz a testőrség végső győzelmében? Mert én hiszek! Ez különböztet meg minket, barátom! Maga a saját kis hasznára figyel, és közben szem elől téveszti a nagy összefüggéseket! Nem fizetek, punctum.

Fogadós: De hát ezt... de hát ezt nem lehet... esznek itt, isznak, kiabálnak meg fegyvert rántanak és aztán csak usgyi, itt is voltunk?

D'Artagnan: A hazának áldozatokkal tartozunk, uram! Agyó! (El.)

7. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Constance

Királyné: Mi hír, Constance?

Constance: Hisz épp ez az!

Királyné: Constance, ne kertelj! Bajuk esett?

Constance: Nem tudom, felség. Csak az a hír, de gondolom, ez is elég, hogy még mindig semmi hír.

Királyné: Egyetlen hetünk van, Constance. Nyakláncunk meg egy se. És ha ez így megy tovább, nyakunk se marad.

Constance: Én megnyitottam a szívemet
de nem jött el aki eljött

Királyné: Csak elrontottam a híremet

Constance: Nem jött egy jó egy beleváló
a sorsunk mégis eldőlt

Királyné: Nem jött egy jó egy beleváló
hiába jött aki eljött

Ketten: Már félünk is mert van mitől
itt retteg az ember bárkitől
hogy nem is a szívünk kell neki
hanem az életünkre tör

8. jelenet: a bíboros palotája

Bíboros, Rochefort

Bíboros: Mit tud róla?

Rochefort: Úton van Calais-ba.

Bíboros: És róluk?

Rochefort: Hogy ők is.

Bíboros: Azért az már túlerő. Utánuk megy a gárdistákkal. De bármi történjék is, erre a D'Artagnanra vigyázzanak. Ügyes fiú, még szükségünk lehet rá. Induljon, várom a híreit.

9. jelenet: a királyi palotában

Király, Tréville

- Király: Mi hír Angliából, kapitány?
- Tréville: Miért épp Angliából, felség?
- Király: Mondja, kapitány, ugye a királya vagyok? És ugye ön a testőrkapitányom? És mondja, ugye kérdeztem valamit? És ugye, ha a királya kérdezi, válaszolnia kell? Vagy van valami egyéb értesülése e tárgyban? Na, mi hír Angliából?!?
- Tréville: Semmi, felséges uram.
- Király: Na látja, Tréville, így nem válaszolhat az uralkodójának. Egy uralkodó számára mindig legyen jelentenivalója, értette? Mit bánom én, találjon ki valamit! Unom ezt az örök bizonytalanságot! Mit is kérdezett az előbb, kapitány?
- Tréville: Csodálkoztam, hogy felséged épp Angliából vár híreket.
- Király: Tényleg, én is. De hát mindenki odament. Tulajdonképpen nem tudom, milyen hírre is várok. Azt hiszem, egy halálhírré. Vagy talán egy hadüzenetre.

10. jelenet: a fogadóban

Fogadós, Rochefort, gárdisták

- Rochefort: *(belép)* Bort nekem és az embereimnek! Abrakot a lovaknak.
- Fogadós: Áldás, békesség. Tudom.
- Rochefort: Van egy csöndes szobája?
- Fogadós: Hol csöndes, hol nem csöndes. Unom már!
- Rochefort: Nem járt itt...
- Fogadós: De igen. A hölgy is meg a kísérete. Jaj Istenem!
- Rochefort: Kísérete?
- Fogadós: Hát a négy testőre. Kísérték, mint az árnyék. Megjött, megjöttek. Elment, elmentek. Csináltak itt nekem akkora kalamajkát! Fillért sem fizettek. Maguk ráérnek?
- Rochefort: Isten áldja! *(El a gárdistákkal.)*
- Fogadós: Na mára bezárok.

11. jelenet: a kikötőben

A három testőr, D'Artagnan, Hajóskapitány, később Milady, később Rochefort, gárdisták

- D'Artagnan: Kapitány úr! Hajót!
- Kapitány: Állj! Csak a testemen keresztül!

Athos: Vigyázzon, ez keresztülmegy!
D'Artagnan: Doverbe visz minket és kész.
Kapitány: Elvinném én magukat boldogan. Vinném. De nem vihetem. Hányszor mondjam még: a bíboros úr bezáratta a kikötőket.
Porthos: Azt mi is tudjuk.
D'Artagnan: Tudja, micsoda ügyben járunk el? Államérdek, uram, államérdek! Többet nem mondhatok.
Kapitány: Mondani éppen mondhat. Van róla papírja is?
D'Artagnan: Uram: öné a becsületszavam!

Megjelenik a Milady

Athos: Ott jön a papírunk.
Porthos: Üdvözöljük, Milady. Szabad a kezét? *(Kezet csókol)*
D'Artagnan: Asszonyom, csalódtam önben. Emberben nem csalódtak még ekkorát. Ráadásul mind a négy lovunkat elkötötte váltásnak! Ezért most meglakol. Kérem a levelet, de azonnal. *(Toppant)*
Milady: Barátaim! Szóljanak már rá erre a hőzöngőre!
D'Artagnan: Barátai? És ki itt a hőzöngő?
Aramis: Nyugodtabban, kedves D'Artagnan. Boldogok a békességre igyekvők, mert övék a mennyeknek országa.
Milady: Örültem volna, ha nem kell újra találkozoznunk. Nem szívesen harcol az ember régi barátokkal. De hát be kellett várnom egy ismerősömet. Drágám!
Rochefort: *(belép gárdistákkal)* Védjék magukat, uraim!
Milady: Állj, állj! Talán másképp is elintézhethük. Kedves Athos, ragaszkodnak a verekezéshez?
Athos: Ugyan, Milady. Nem vagyunk gyerekek.
Milady: Na látja.
D'Artagnan: Gyáva féreg.
Athos: Csak a levélhez.
Milady: Drágám! Mégis.

A gárdisták megtámadják a testőröket. Milady, minthogy a harc kimenetele bizonytalan, megpróbál megszökni a hajó felé. Athos azonban egyik kezével elkapja, miközben a másikkal vív. A testőrök győznek, több gárdista elesik, Rochefort sebesülten elmenekül, ügyet sem vet a Miladyre. A testőrök győzelme után Milady szó nélkül átadja a levelet D'Artagnannak.

Athos: Indulhatunk.
D'Artagnan: Egyedül megyek. Ez bizalmas ügy. Ezt a nőszemélyt magukra bízom. Nem szívesen teszem, de hát nem végezhet mindent maga az ember. Remélem, számíthatok önökre, uraim. Éberség, mindenekelőtt éberség! Látjuk még egymást. *(El a hajóval.)*

Milady és Testőrök: Jó utat, D'Artagnan! .... Hogy dögölnél meg.
 Athos: Nem tud úszni.
 Porthos: A múlt héten elsüllyedt a Szent Kristóf!
 Milady: Egy lélek se menekült meg.
 Aramis: A hercegnek híres testőrsége van.
 Athos: Remek vívók.
 Porthos: Gondolkodás nélkül ölnek.
 Athos: Eltéved a ködben...
 Porthos: Van ott valami halálos csípésű bogár...
 Aramis: Lesújt rá az ég!
 Athos: Szabad a karját, asszonyom?
 Milady: Önöknek most mindent szabad!

12. jelenet: a királyi palotában - a királyné lakosztálya

Királyné, Constance

Constance: Felséges asszonyom! D'Artagnan úr átkelt a csatornán!
 Királyné: És úton van Párizs felé?
 Constance: Hogyhogy Párizs? London felé!
 Királyné: Elég lassú, nem találod? És mi van a többiekkel?
 Constance: Milady Winter társaságában várnak rá Calais-ban.
 Királyné: A Milady társaságában? Mondd, Constance, bizonyos vagy benne, hogy ez a D'Artagnan olyan megbízható?

13. jelenet: a bíboros palotája

Bíboros, Rochefort

Rochefort össze-vissza van kötözve

Bíboros: Már hallottam hírét, mi történt magával. Hol hagyta a Miladyt?
 Rochefort: Calais-ban maradt a testőrökkel.
 Bíboros: A testőrökkel? Mondja, Rochefort, bizonyos maga abban, hogy a Milady megbízható?
 Rochefort: Ugyan, ki megbízható manapság, eminenciás uram? Mi talán azok vagyunk?
 Bíboros: Bizony, néha már én is kételkedem magamban, Rochefort. Csak húzom az igát. Leginkább nyugalomra vágyom. Jöjjenek a D'Artagnanok! Övék a jövő.
 Rochefort: Micsoda jövő!

14. jelenet: a kikötőben

A három testőr, Milady, később D'Artagnan

- Athos: Porthos, miért sírsz?
- Porthos: Lázás vagyok. Jön. Hajó jön. Nekünk, ide, vissza, hozzánk! Őt hozza. Csípjetek belém, mert még elhiszem! Ide csípjetek, ebbe a karomba, amelyikkel nem döftem le, amikor még lehetett volna! Nézzétek! Vagy rémeket látok, vagy ott jön, ni! Vagyis mindenképpen rémeket látok.
- Athos: De még hogy jön! Mintha vágóban jönne!
- Milady: A holnap hőse.
- Aramis: És az ő lelke lebeg a vizek fölött.
- Milady: Nem tévedt el.
- Athos: Nem fulladt meg.
- Porthos: Ők is mellészúrtak.
- Milady: Csomagoljunk.
- D'Artagnan: *(kiszáll a hajóból, belép a színre)* Uraim! Mehetünk! Ment minden, mint a karikacsapás! Megvan. Itt van. Pompás volt, uraim, igazán gratulálhatnak. A saját apám se csinálta volna jobban. Látom, megvan a Milady is. Majd szólok egy-két jó szót az öregnek. Kipihenték magukat? Akkor indulunk.

15. jelenet: a királyi palotában

Király, Tréville

- Király: Kapitány úr, a holnapi bálon különleges biztonsági intézkedéseket foganatosítunk. Végrehajtani!
- Tréville: Mi a feladat, felség?
- Király: Tréville, ne idegesítsen! Megmondtam, mi a dolga, nem?
- Tréville: Nem, uram.
- Király: Hát ez már több a soknál! Különleges Biztonsági Intézkedések! K-B-I!!!!
- Tréville: Igenis, felség, már értem. Ugye, a bíboros úr tanácsolta?
- Király: Ha ő, hát ő. Mind a négy testőröm legyen ott a díszőrségben! ... A gárdisták úgyis megint többen lesznek.

16. jelenet: úton

A három testőr

- Athos: Uraim, hibáztunk.
- Aramis: Súlyos a mi vétünk.
- Porthos: Én nem bírom tovább! Meggyónok. Vétkeztem, amikor nem fojtottam meg...

Athos: Amikor nem szúrtam le...

Aramis: Amikor lefogtam a kezeteiket...

Athos, Porthos: Amikor lefogtad a kezünket...

Aramis: És megértést prédikáltam...

Athos, Porthos: És mi hallgattunk rád...

Aramis: És minden útján követtem őt...

Athos, Porthos: Velünk együtt...

Aramis: És megbocsájtottam az ő vétkeiket...

Athos, Porthos: Miképpen mi is megbocsájtottunk az ellenünk vétkezőnek.

17. jelenet: a bálterem

Két szint, fönt folyosó, ahonnan lépcső vezet le a terembe. Középen nagy csillár.

*Király, Királyné, Constance, Tréville, a három testőr,
Bíboros, Rochefort, Milady, lakájok, báli nép, végül D'Artagnan*

Lakáj: Ófelsége, XIII. Lajos király és felesége, Ausztriai Anna királyné!

Király: Értem, kedvesem, értem. Hát így számíthatok én az ígéreteire. Mindig is ennyire számíhattam rájuk, hát persze, hát én vagyok a jó bolond, hogy még hiszek magának... Nem, nem, csak ne szóljon egy szót sem, nem vagyok kíváncsi a magyarázataira. Botrányt csapok, érti, felséges asszony, botrányt. Nem leszek tekintettel! Rajtam ne vessen egész Párizs?!? Mit Párizs, az egész ország?! Nem, nem, és még egyszer nem!!!! De, hogy lássa, szerelmünk emlékére mit meg nem teszek, bár jobb volna, ha nem tenném, nem is teszem, de mégis, hát idefigyeljen, asszonyom! .... Ne szóljon közbe, ha közbeszól, nem teszem meg! Egészen fölízgattam magam. Haladékot adok.

Királyné: Mire, felség?

Király: Mondtam, hogy ne szóljon közbe! Megmondtam! Vigyázzon, mert mindjárt kimondom, mire adok haladékot, de akkor már nem is adok! Hát ide figyeljen, felséges asszonyom. Ha a bál végéig...

Lakáj: Tréville kapitány úr, őfelsége testőrparancsnoka!

Király: Hol tartottam? Ki merészel a szavamba vágni? *(A belépő Tréville-hez)* Üdvözlöm, kapitány. *(A királynéhoz)* Emlékezzék a szavaimra. *(Arrébb sétál)*

Királyné: Kapitány úr! Az utolsó pillanatban érkezett!

Tréville: Felséges asszonyom...

Királyné: El sem tudja képzelni, mi várt volna rám. Én mindig tudtam, hogy csak a testőreinkben bízhatok!

Tréville: Felség....

Királyné: Félek, hogy ez nem az alkalmas pillanat... bármikor idenézhet... jó szíve van, mindent megbocsájt, csak azt nem, ha meg kell bizonyosodnia az igazságról...

Tréville: Felség....

Királyné: Nemsokára visszavonulok a szomszéd szalonba. Ügyesen jöjjön majd át, csak semmi feltűnés...

Tréville: Felséges asszonyom, nincs! Nem érkezett meg.

Királyné: ...Elvesztünk.

Tréville: A legjobb embereim voltak, felség.... Nem tudom, látjuk-e még őket valaha.

Király: Kapitány úr!

Tréville: Parancsára, felséges uram!

Király: Idefáradna egy percre? Ha nem esik neheze.

Constance: *(a királynéhoz kép)* Felséges asszonyom... elvesztünk.

Királyné: Tudom, Constance. *(Józanul)* Ájuljak el?

Constance: Még várjunk egy kicsit.

Király: Kapitány úr, őeminenciája gárdistái már régen elfoglalták a helyüket! Szabadna kérdezni, az én díszőrségem hol marad?!

Tréville: Engedelmeivel, felséges uram, éppen kérdezni akartam, nem felséged adott-e nekik valamely titkos megbízatást. Az én fegyelmezett embereim ok nélkül nem tesznek ilyesmit...

Király: Nem-e?! Akkor miért nincsenek a helyükön? Hát itt ma mindenki a fejével akar játszani?!

E pillanatban a három testőr már ott áll a helyén, a fölső folyosón.

Tréville: Jelentem felségednek, a díszőrség a helyén áll.

Király: Kapitány úr... ezért még számolunk.

Constance fölrohan a testőrökhöz, kérdez tőlük valamit, mind a három nemet int.

Lakáj: Rochefort gróf, őeminenciája gárdistáinak kapitánya.

Belép a még mindig össze-vissza kötözött Rochefort.

Lakáj: Őeminenciája a bíboros úr és Milady Winter!

Belépnek. Rochefort odabiceg hozzájuk.

Rochefort: Drágám, hát itt vagy? Nem esett bántódásod?

Milady: Tűnj innen. A bíboros nem szereti, hogy mi ketten... és különben is. Egyébként négyen is vigyáztak rám, egészen Párizsig.

Bíboros: Súgnak-búgnak, kedveseim? No igen. Ügyes fickó ez a D'Artagnan. Nemde, gróf úr?

Rochefort: Vagy nem is olyan ügyes. Eminenciád nem lát a királynén valami feltűnőt?

Bíboros: Látok. Azazhogy nem látok. Talán mégis sikerült? Nyugodjon meg, gróf úr, ha sikerült is, nem az ön érdeme.

Királyné: Itt van, Constance?

Constance: Nincs, asszonyom. Se a lánc, se ő.

Királyné: De hát hol van?

Constance: Ők se tudják. Párizsba még együtt érkeztek, azóta nem látták.

Királyné: Elájulok, jó?

Constance: Még mindig ne, felség.

A Király egy mozdulattal leinti a zenét.

Király: Szeretett híveim! Kedves népem! Hűséges alattvalók! A jeles napok megünneplése régi szép szokása az emberiségnek. Évfordulók, születésnapok, névnapok, ünnepnapok, vasárnapok, hétköznapiak, hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat.... na igen, a vasárnapot már mondtam..... mindegyik megérdemli, hogy egy percre megálljunk és eltűnjünk... Szent Isten, de messziről kezdtem... Na azt mondja... Akadnak még hibák, de ezeknek számát csak megfontoltan szabad tovább növelnünk... Jesszus, sose érek a végére... Szeretett híveim! Kedves népem! Hűséges alattvalók! Mi most erről a helyről nemes küzdelemre szólítunk titeket... Na végre. Ez az... Itt az idő, hogy nagyobb és szentebb célokra is gondoljunk, mint az emberek boldogsága! Úgy készültünk e mai bálra, ahogy azt a város tisztelt tanácsa és szeretett feleségünk megérdemelte. Csakhogy!

Királyné: Kezdődik. Elvesztünk.

Bíboros: Kezdődik. Győztünk.

Míg a király tovább beszél, odafönt megjelenik D'Artagnan. Lopakodik, körülnéz. Odafordul egy lakájhoz.

D'Artagnan: Ez a városháza?

Lakáj: Ez.

D'Artagnan: Itt van már a királyi pár?

Lakáj: Nem hallja? Őfelsége beszél.

D'Artagnan: Engem ne oktasson.

Király: Az ember tervez, az Isten végez. Mert lám, mi lett örömteli készülődésünkből! Elsötétül az ég, és viharfelhők gyülekeznek szépséges országunk fölött... Ez jól hangzott.

D'Artagnan odalép Athoshoz, aki mindvégig mereven áll, akárcsak Porthos és Aramis.

D'Artagnan: Melyik a királyné?

Athos: Hol volt eddig?

D'Artagnan: Kerestem ezt az átkozott városházát.

Porthos: Elkésett, uram.

Aramis: Ember tervez, Isten végez, hallotta.

Athos: Az ott a királyné. Próbáljon meg a közelébe kerülni.

D'Artagnan elindul a lépcső felé, de a bíboros észreveszi. Sűg valamit Rochefort-nak, az int két gárdistának, akik elállják hősiük útját.

Athos: Van egy utolsó lehetősége.

Athos a csillárra mutat. A Testőrök odahúzzák a csillárt, D'Artagnan ráül.

Király: Már azt reméltük, hogy a véres belháborúk utáni nyugalom végre tartós leend. Mert nincs nagyobb áldás az országra, mint a béke. Igen, a béke! Az. De nem mindenáron.

Ez alatt D'Artagnan egy zsinegen leereszti a nyakláncot a királyné közelében álló Constance-nak. A nyaklánc egy ideig ide-oda leng. A királyon kívül mindenki látja, szemmel követik, mint egy ping-pong labdát. Végül Constance elkapja.

Király: Szeretett híveim! Kedves népem! Hűséges alattvalók! Most olyan titkot kell feltárnom előttetek, mely nem csak személyemre, de egész országunkra nézve sértő, és ezért... *(a királynéra néz, akin ebben a pillanatban már ott a nyaklánc)*... És ezért... és ezért... zenét! És egy borogatást.

A báli nép táncolni kezd

Király: Mindig a végsőkhig feszíti a húrt, asszonyom.

Királyné: Én? Csupán próbára tettem felséged szerelmét.

Király: És a türelmemet.

Királyné: Türelmem, szerelem... Hát nem ugyanaz? Megbocsájt, felség, leülnék. ... Constance!

Constance: Felség! Hát sikerült! Megvan!

Királyné: Sikerült? Sikerült. Csak tudnám, micsoda. Van egy nyakláncom, ami volt.

Tréville: Felséges uram, engedje meg, hogy ezen az örömteli napon egy kéréssel zaklassam.

Király: Ki vele, kapitány, ki vele.

Tréville: Ezt a D'Artagnant - felséged nyilván emlékszik a nevére - szeretném előléptetni felséged engedelmével.

Király: Talán hallgassuk meg erről a bíboros úr véleményét is. Eminenciás uram!

Bíboros: Szolgálatára, felség.

Király: Egy kinevezés ügyében szeretném a véleményét hallani.

Bíboros: Úgy látszik, magam is a legjobbkor kívánom egy hasonló ügyben kérni felséged legkegyelmesebb beleegyezését...

Király: Mibe kell beleegyeznem?

Bíboros: Felség, ezt a D'Artagnan nevű testőrt szeretném megkapni - gárdista-kapitánynak. Ez a szegény Rochefort már belefáradt kissé a sok feladatba. Legutóbb egy csetepatéban súlyosan meg is sebesült...

Tréville: Hohó, eminenciás uram, elkésett!

Bíboros: Felséged talán már....

Király: Kapitány úr, ne ilyen hevesen. Nem tudok róla, hogy tájékoztattam volna a döntésemről.

D'Artagnan: Hajszálon függ a jövőm,
aki gátol, lelövöm.
Mert a levegőbe lóg,
hogyan kinevezést kapok!
Hát vigyázz, vigyázz,
mert kinevezést kapok!

Ingó most a helyzetem,
mégis biztos a helyem,
bár még függőben vagyok,
de kinevezést kapok!
Hát vigyázz, vigyázz,
mert kinevezést kapok!

Ha minden kötél szakad,
ha bárki fönnakad,
én biztos helyen vagyok,
mert kinevezést kapok!
Hát vigyázz, vigyázz,
mert kinevezést kapok!

Tréville: Hogyan határozott felséged?

Király: No jól van. Kerítsék elő azonnal. Bánom is én. Hol van?

Többen: Tényleg, hol van? Nincs a helyén? Hol a helye?

D'Artagnan: *(fent a csilláron)* Itt vagyok, felség.

Király: Jó hely? Nem szédül?

D'Artagnan: Felséged személyén örködni mindenütt jó! Első az éberség!

Király: Á, szóval ez az őrhelye? Remek ötlet. Figyeljék meg, magas állásokat fog még betölteni! Most mindenesetre kinevezem önt testőrhadnagy-nak. Remélem, bíboros úr, nem haragszik meg érte. Hiszen csak ritkán szoktam elutasítani a kéréseit.

Bíboros: Mert ritkán kérek bármit is, felséges uram.

D'Artagnan: Testőrhadnagy! Remek! Hú, de jó! Nagyon köszönöm, felség! Fiúk, hallják? Ez sikerült.

Milady: Ugye megmondtam, te oroszlán?!

D'Artagnan: Asszonyom, semmit se felejték el önnek!

Bíboros: Keressen fel holnap a palotámban!

D'Artagnan: Inkább holnapután.

Bíboros: Rendben.

D'Artagnan: De csak a délután jó, uram!

Tréville: Büszke vagyok rád, fiam!

D'Artagnan: Ha pontosabbak az utasításai, kapitány úr, én sem az utolsó pillanatban érkezem!

Királyné: Hálás vagyok önnek, hadnagy úr! Megmentette a becsületesemet!

D'Artagnan: Pedig igazán nem volt ám könnyű, felség!

Királyné: Ahhoz képest, hogy milyen fiatal, már egészen pimasz.

D'Artagnan: Félreért, felség. De nem volt kis munka megszerezni azt a láncot.

Királyné: Nehezen vált meg tőle a herceg?

D'Artagnan: Nehezen. De én azt mondtam magamnak: idefigyelj, te D'Artagnan. Alighogy följöttél Párizsba, rögtön a testőrök közé kerültél. Alig kerültél a testőrségbe, rögtön világraszóló feladatokat bízta rád. Hát most aztán becsüld meg magad, és hozd el azt a láncot, mert ha nem hozod el, hát nem vagy méltó a testőr nevezetre. Úgyhogy végül megvívunk.

Királyné: Szent Isten!

Constance: De nem történt baj, ugye?

D'Artagnan: Hát itt vagyok, nem? Meg a lánc is itt van, nem? Nem történt baj, persze, hogy nem történt.

Királyné: Hála Istennek.

Constance: De akkor végül hogy kapta meg?

D'Artagnan: Hát legyőztem.

Királyné: Hogyan legyőzte? Megsebesítette? Mi van vele? Él?

D'Artagnan: Hogy élne? Akkor nem volna itt a lánc.

Constance: Most elájulhat, felség.

Királyné: *(elájul)*

D'Artagnan: Athos! Porthos! Aramis! Lejönnék, fiaim!

A testőrök a báli nép segítségével ponyvát tartanak D'Artagnan alá. A báli nép minden mondatuk után számol egyet.

Athos: Meghozta a láncot!

Kórus: Hat!

Porthos: Megölte a herceget!

Kórus: Öt!

Aramis: Megkapta a kinevezést!

Kórus: Négy!

Athos: Az elején rontottuk el!
Kórus: Három!
Porthos: Amikor leálltunk miatta vívni a gárdistákkal?
Kórus: Kettő!
Aramis: Nem! Amikor szóba álltunk vele.
Kórus: Egy!
D'Artagnan: *(leugrik)*

Az egész udvar eldől, csak D'Artagnan marad állva. Az udvari nép fektében énekli a finálét:

Mindenki: Mindenki egyért, egy mindenkiért!
Egyszerű jelszó, mit mindenki ért.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!
Mindenki egyért, de ki az az egy?
Önzetlen ember nem sokra megy.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!
Mindenki egyért, ebben egyek vagyunk,
mindannyian ezek az egyek vagyunk.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!
Mindenki egyért és mindenki egy,
mindenki mindenki mindenkinek.
Mindenki egyért, vagyis mindenki másért,
vagyis mindenki, mindenki magáért!

VÉGE